

Silna borba pri Verdunu se je začela bližati koncu.

KAJ PRAVI POROČEVALEC 'ČASNIKARSKÉ ZVEZE'. — MESTO VERDUN V PLAMENIH. — MESTO JE VEČ DNI GORI. — ZAVZETJE LE MORT HOMME IN GOZDA PRI AVOCOURTU. — GROZEN UČINEK NEMŠKIH PETNAJSTCENTIMETRSKIH TOPOV. — BOJI V GOZDU PRI CUMIERES. — ARTILERIJSKI BOJI DIVJAJO PO DNEVI IN PONOČI. — POSTOJANKE ZAPADNO OD MAASE.

London, Anglija, 30. marca. — Zastopnik "Časnikarske Zveze" se je mudil dalj časa v glavnem stanu prestolonaslednikov armade pred Verdunom. Vrhovno poveljstvo nemške armade mu je dovolilo, da se sme podati na fronto. Pred kratkim je poslal preko Berlina in Amsterdamu sem sledeče poročilo:

— V sprednje bojne vrste sem se vozil z avtomobilom. Šofer mojega avtomobila je bil nek mlad človek, kateremu so rekli "presvetlost", najbrže kak nemški knez. Za njegovo pravo ime nisem mogel izvedeti.

Nemci so bili pred kratkim z naskokom zavzeli Douaumont in bližnje utrdbе. Francozi so se tedaj nahajali zapadno od reke Maas tri milje severno od Donaumonta. S tamošnjih višin je njihova artilerija neprestano obstreljevala nemške postojanke. Nemcem ni kazalo drugega, kakor Francoze prepoditi z onega kraja. To se jim je popolnoma posrečilo. Francozi imajo zdaj le majhen košček ozemlja med Le Mort Homme in višino št. 304. Ob straneh te fronte sta vasi Malancourt in Bethincourt.

Francoški artileristi so izborni. V najkrajšem času najdejo nemško maskirano baterijo in potrebujejo samo tri strele, da popolnoma določijo distanco. Nemci to prav dobro vedo. Kakor hitro pade prvi strel v njihovo bližino, se umaknejo, vedoč, da bi drugi oziroma tretji padel naravnost v njihove skrite postojanke.

Francoške utrdbе zapadno od reke Maas so skoraj popolnoma razdejane.

Nemci so naleteli na prvi odpor v gozdu pri Cumieres. Z vsa silo so navalili na francoske pozicije ter vso francosko posadko deloma vjeli, deloma pomorili. Francoško poveljstvo je sicer poslalo v oni del nekaj pomožnih oddelkov, ki pa niso mogli ničesar opraviti. General Petain je odredil, da naj gre v Cumieres cela brigada, toda tja so prišli samo trije bataljoni.

Zatem so zavzeli Nemci Le Mort Homme. Zavzetje tega hriba je zahtevalo silne žrtve.

Nekega dne sem imel priložnost govoriti s francoskim jetnikom, katere so Nemci zajeli v gozdu pri Avocourtu. Povedali so mi, da jih je nemška taktika zelo presenetila. Nemci imajo navado pod varstvom svoje artilerije napadati sovražne postojanke. Francozi se pri taki priliki ponavadi zmedejo, ker ne vedo, če bi se branili pred infanterijo ali bi iskali zavetja pred artilerijo.

Pred par dnevi so me peljali nemški častniki na neko višino, odkoder se vidi v Verdun. Ozadje panorame je tvorilo goreče mesto. Vojašnice in druga važnejša poslopja sem razločil s prostim očesom, saj razdalja ni značala več kakor sedem ali osem milj.

Cela okolica je bila polna dima, posebno pa kraji pri Le Mort Homme in pri višini št. 304.

Kot sem izprevidel, se Francozi najbolj boje nemških petnajstcentimetrov topov. Če začno Nemci s temi topovi obstreljevati njihove strelne järke, jih v najkrajšem času popolnoma uničijo.

Zelo so me zanimali francoski jetniki. Oni so s srcem in dušo udani poveljniku Verduna, generalu Petainu. Pravi, da je on najslavnejši vojskovodja in so prepričani, da bo zmagal. Nadalje zatrjujejo, da so francoske izgube veliko manjše kot so nemške.

Jaz sem prepričan, da so bile izgube na obeh straneh precej enake. Koliko so pravzaprav znašale, se mi dozda še ni posrečilo dognati.

Obisk francoske fronte je bil zame zategadelj zanimiv, ker sem v prvič videl nemški 42-centimetrov top. — Nemci vedo, da so ti topovi njihovo najboljše orožje.

Kakor hitro stopi tak top iz akcije, ga temeljito osnažijo in ga ovijejo s plaitami, ki so namočene v olju.

V splošnem se mi zdi, da bo bitka pred Verdunom kmalo končana, niti približno pa ne morem povedati, katera stranka bo zmaga. Obe stranki sta skoraj enako močni, vsako navdaja drug cilj: Nemci pravijo, da morajo Verdun na vsak način zavzeti, Francozi so pa prepričani, da bi bila z zavzetjem tega mesta njihova usoda takorekoč zapečatena.

Prijet zarotnik.

Kruppov zastopnik, stotnik Tauscher, aretiran. — Udeležnik zarote proti kanalu Welland.

Včeraj popoldne je bil aretiran v svojem uradu v New Yorku Hans Tauscher, soprog operne pevke Gadski, zastopnik nemške tverke Krupp in stotnik v nemški armadi. Stotnik Tauscher je bil osebnji prijatelj odpoklicanega nemškega atašeeja v Združenih državah, stotnika pl. Papna. Tauscherja dolže, da je bil eden glavnih udeležnikov nemške zarote, ki je imela namen uničiti kanal Welland v Ontario, Kanada. Kanal Welland je umetna prometna zveza med jezerom Erie in jezerom Ontario. Stotnik Tauscher je bil izpuščen pod \$25.000 varščine na prosto, da bo zaslišan v četrtak, dne 13. aprila.

Zarota, v kateri je bil Tauscher eden glavnih voditeljev in organizatorjev, je v zvezi z ono, vsled katere je bil aretiran Paul Koenig, načelnik tajne službe Hamburg-American parobrodne družbe. Koenig je bil baje načelnik vseh nemških vohunov v tej deželi in je manjkalo prav malo, da se mu ni posrečilo razdreti Wellandski kanal tekom lanskega poletja.

Zvezni uradniki tajne službe so razkrili vse podrobnosti tega slučaja ter vedo za natančne dneve, kdaj in kje je bil kupljen dinamit, s katerim so hoteli razstreliti več kanalov. Dokazalo se je, da je bil Tauscher eden vodilnih mož v tej zaroti.

Kadar bodo razkrita vsa dejstva, ki so na razpolago, bo tudi dokazano, da je bil bivši nemški vojaški atašee pl. Papen sam aktivno udeležen pri zaroti.

Prihod nevtralnega poštnege parnika.

Skandinavsko-ameriški potniški parnik "Oscar II." je priplul včeraj v New York ter pripeljal na krovu 175 potnikov in pošto. Angleške oblasti so zadrževale parnik tri dni v Kirkwallu, toda kapitan parnika je zadržal, da Angleži niso nadlegovali potnikov, niti niso odvzeli s krova pošte.

410 ujetih Turkov.

Petrograd, Rusija, 30. marca. — Nocojšnje uradno poročilo vojnege urada se glasi: "V Kavkazu smo ujeli v zadnjih bojih, ki so se vršili ob obali Črnega morja, deset častnikov in kakih štiristo vojakov, ki spadajo k nekemu turškemu polku, ki se je bojeval proti zaveznikom na polotoku Galipolis. Ujetniki pravijo, da načeljuje temu polku nek nemški častnik.

V okolici severozapadno od mesta Muš (v vilajetu Bitlis) so naše čete pregnale sovražnika z njegovega postojanka ter jih same zasedle.

Ponesrečeni avstrijski letalci.

Rim, Italija, 30. marca. — Zadnja italijanska uradna poročila naznajo, da so zadnji ponedeljek sestrelili Italijani iz zraka štiri avstrijske aeroplane, ki so se udeležili zračnega napada na benečanske pokrajine. Osem avstrijskih častnikov je bilo ujetih.

Oropan poštni vlak.

Schrevelport, La., 30. marca. — Zakrknani roparji so stopili nocoj opolnoči na vlak Texas & Pacific železnice, ko je zapuščal tukajšnjo postajo, prišli in zvezali so vse uradnike in sprevodnike ter ukradli dva svežnja registrirane pošte. — Dve milj stran so skočili z vlaka na nekem križišču.

Policija je začela preiskavati ter je na sledu dvema možema, ki so jih potem opisali sprevodniki in poštini uradniki, ko so se opostili. Vrednost ukradene pošte še ni znana.

POZOR ROJAKI!

Kdor še nima Slovensko-Ameriškega Koledarja za leto 1916, naj ga nemudoma naroči. V zalogi ga imamo samo še nekaj izvodov. — Štane s poštnino vred 35 centov. Naročite ga takoj! Slovene Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Morski ropar.

Nemška vlada je lahko ponosna na uspeh svoje propagande. — Tudi v Ameriki so "junaki".

Lewes, Del., 30. marca. — Zaprlo so Ernsta Schillera, ki je obdolžen "morskega roparja". Nanj so Nemci lahko ponosni, ker je sam vjel na visokem morju neko angleško ladijo in 56 mož posadke. Izpovedal je, da se je včeraj skril na angleški parnik "Matapho" in prišel šele tedaj na krov, ko se je nahajal parnik pri Sandy Hooku. Šel je naravnost v kabino Richarda Bergnera in ga z dvema revolverjema v roki prisilil, da naj mu izroči parnik, ki je namenjen v Vladivostok. Kapitana je zvezal, pretrgal vse telefonske in brzojavne žice ter zaprl tudi oba telegrafista. Nato je sklical na krov vse mornarje in jim rekel, da bo takoj razstrelil ladijo, če se mu ne bodo hoteli pokoriti. Nato jim je zapovedal, da naj mu izroče svoj denar. Dali so mu deset angleških funtov in dvanajst dolarjev. Ko se je naslednje jutro prepiral, da ni na parniku nobene vojne kontrabande, je zapovedal kapitanu, da mora pluti proti obali Delavare. — Schiller je zatem zapovedal dvema častnikom, da naj spustita v morje čoln in naj ga prepelejata na obal. Tudi to se je zgodilo. Ko je bil oddaljen čoln kakih deset metrov od parnika, je izdal kapitan signal, da so v bližini morski roparji. Kapitan vladne ladje "Philadelphia" je signal opazil in takoj obvestil obrežne čuvaje. Čuvaji so zatem Schillera aretirali in ga prepeljali v Lewes.

Zdravnik dr. Messick je "roparja" preiskal in izjavil, da je najbrže slaboumen.

Žrtve nevtralnih parobrodskih družb.

Washington, D. C., 30. marca. — Senator Nelson je predložil neko spomenico, v kateri kaže, da so bili potopljeni od začetka vojne pa do 25. marca 203 norveški, danski, švedski in nizozemski parniki. Od teh je bilo 97 norveških, 50 švedskih, 28 danskih in 28 nizozemskih. Podmorski čolni so jih potopili 136, 66 jih je zadelo ob mine in enega je potopila križarka. Odkar se je začela vojna — nadaljuje spomenica — je zadržala Nemčija 226 švedskih parnikov, dočim je Angleška zadržala ali zaplenila 136 parnikov.

Eksplodizija v rudniku.

Johnstown, Pa., 30. marca. — Danes zgodaj zjutraj se je pripetila v Sewardu v rudniku Robinsona, ki je lastnina Conemaugh Smokeless Coal Company, eksplozija ter je zaprla v rove deset do dvanajst ljudi.

Domnevajo, da rudnik gori ter se boje, da se zaprti delavci ne bi zadušili v dimu.

Krivda nesreče zadene strojnika.

Cleveland, O., 30. marca. — Preiskava je dognala, da čuvaj v stražnici ni bil kriv nesreče, ki je zahtevala 27 življenj ter mnogo ranjenih. Niti niso bili krivi slabi signali. Tudi nek uradni meddržavne trgovske komisije je zadržal isto.

Dragocene slike ukradene.

Rim, Italija, 30. marca. — Danes so razkrili v Perugiji velikansko tatvino iz starega samostana San Pietro de Casinensi. Slike so silno redke umetnine starih umetnikov ter jih cenijo nad en milijon dolarjev vrednosti.

Tatovi so sneli s stene med drugimi tudi slavnoznanca Rafaelovo sliko "Jezus in sv. Janez."

Resignacija japonskega vojnega ministra.

Japonski vojni minister general Ičimotsuke je odstopil od svojega mesta radi pomanjkanja zdravja. Sledil mu je general Keniči Ošima, ki je bil že prej namestnik vojnega ministra.

Brezplačno

lobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava za človeške delavce v Pennsylvaniji." Spisal jo je Knjižar Koenig. Univerzitetni tisk.

Z Balkana.

Grki so baje streljali na angleške ladje v pirske pristanišče. — General Sarraill.

Berlin, Nemčija, 20. marca. — Italijanski časopis "Secolo" poroča, da so grške baterije v pirske pristanišče obstreljevale angleške bojne ladje.

Obenem poroča list, da so Angleži izkreali več svojih čet v Pireju in v Patrasu ter zaplenili vse avstrijske ladje, ki se nahajajo že od izbruha vojne v teh dveh pristaniščih.

Pariz, Francija, 30. marca. — Havasova agencija je dobila iz Soluna poročilo, da so nemški zrakoplovec zopet vprizorili napad na angleški tabor. Bombe niso povzročile skoraj nikake škode.

Bern, Švica, 30. marca. — Po zavzetju Srbije je pobegnilo kakih 33.000 Srbov proti Solunu. V Solunu jih je dospelo samo osemstisoč, vsi drugi so pa na begu omagali in deloma pomrli.

Atene, Grška, 30. marca. — Danes je odpotoval na fronto general Sarraill, vrhovni poveljnik zavezniških čet na Balkanu.

General Mahon je odpotoval v Atene, kjer ga bo sprejel v avdienci grški kralj.

Otok Krf.

Pariz, Francija, 30. marca. — Iz Rima poročajo, da so prišli zavezniški na otoku Krfu na sled veliki zaroti. Zarotniki so imeli natančne načrte potom katerih bi obveščali Avstrijo in Nemčijo o delovanju zavezniških podmorskih čolnov.

London, Anglija, 30. marca. — V Solunu so aretirali nemškega konzula in ga bodo imeli toliko časa v zaporu, dokler ne bo izpuščen angleški konzul v Shiras, na prosto.

Železniška nesreča.

Flora, Ill., 30. marca. — Danes popoldne je bil ubit strojnik Rae Robinson iz Washingtona, Indiana, ko se je ponesrečil njegov vlak eno miljo od tukajšnjega kraja. Kurjač Willis Mullen pa je bil resno poškodovan. Nekateri potniki so dobili lažje poškodbe.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hrallnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGREŠKI blizu 7 m. t. milijonov kron. Vse te pošiljave so dospale v roke prejemnikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda samsajivo. Od tukaj se vsakomur ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali mancam, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in na slovo osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:			
K.	\$	K.	\$
5....	.85	120....	15.00
10....	1.50	130....	17.25
15....	2.15	140....	18.50
20....	2.80	150....	19.75
25....	3.50	160....	21.00
30....	4.15	170....	22.25
35....	4.80	180....	23.50
40....	5.45	190....	24.75
45....	6.15	200....	26.00
50....	6.80	250....	33.15
55....	7.45	300....	39.75
60....	8.15	350....	46.40
65....	8.80	400....	53.00
70....	9.45	450....	59.65
75....	10.10	500....	66.25
80....	10.75	600....	79.50
85....	11.40	700....	92.75
90....	12.05	800....	106.00
100....	13.25	900....	119.25
110....	14.60	1000....	132.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primernejši računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List despe na napad pomadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roko, so ori nas cene morda še večkrat spreminjale.

TVEJKA FRANK NATION, 10 Cortlandt St., New York, N. Y.

Villa pomoril celo posadko. Združene države in Nemčija.

VILLA UMORIL 172 MOŽ CARRANZOVE POSADKE V GUERRERO. — SEDA J JE KRENIL PROTI SEVERU. — OBROČ KROG VILLE SE VEDNO BOLJ TESNI. — IZJAVA GENERALA GAVIRE. — VILLA ŠTUDIRA MLADE MEHIKANCE. — FUNSTON SE ŠE VEDNO NE POSLUŽUJE MEHIŠKIH ŽELEZNIC. — POROČILO AMERIŠKEGA POSLANIKA V LONDONU. — WILSON NE BO ODJENJAL.

Columbus, N. M., 30. marca. — Iz vojnega stana generala Pershinga v Mehiki poročajo:

— Nek poizvedovalni vojaški aeroplan je potrdil, da so ameriški konjeniki Villi tesno za petami. Vendar je mogoče, da jim bo ušel, so rekli častniki.

San Antonio, Texas, 30. marca. — Nocoj je dobil general Funston nepravda poročila, da je pomoril Villa 172 mož broječo Carranzovo posadko v Guerrero ter takoj včeraj odšel nekam proti severu. Sedaj se nahaja nekje pri reki Santa Maria.

Nekatere vesti so tudi zatrjevale, da se nahaja Villa na čelu precej velike čete na posestvih San Geronimo in Quemada, kamor prodirajo od dveh strani tako Carranzove, kakor ameriške čete.

General Funston in njegov štab smatrajo to vest za resnično ter sklepajo iz nje, da se bo moral Villa v najkrajšem času spustiti v bitko s svojimi preganjalci, ali pa se zopet prebiti skoz njihove sklenjene vrste.

El Paso, Texas, 20. marca. — General Gavira, Carranzov vojaški poveljnik posadke v Juarezu je rekel nocoj, da je dobil še nepotrjeno poročilo, da se je Carranzova posadka v Guerrero spoprijela z Villom in da je bil Villa v tem boju ranjen v nogo, da pa je vendar srečno ušel.

Mehiški konzul Garcia je rekel nocoj, da je dobil obvestilo, da je imel poveljnik posadke v Guerrero, general Casavos, samo peščico vojakov, kakih petdeset do šestdeset po številu, ko ga je napadel Villa. Banditi so obvladali maloštevilno posadko ter se polastili mesta. Baje se nahajajo še vedno tam.

San Rafael, Cal., 30. marca. — Danes se je izvedelo, da študira na tukajšnji vojaški akademiji šest mladih Mehikancev na stroške Francisca Ville. Tukaj so študirali že od leta 1913 in imajo plačano učne stroške \$18,000 vnaprej.

Mehiški banditi je potrošil tudi \$6,000 v podporo šesterih drugih mladih Mehikancev, ki so študirali pred dvema letoma na neki drugi tukajšnji vojaški šoli.

Prejšnji Villov zastopnik polkovnik Carlos Jauregui je pripeljal te mehiške mladence semkaj v letu 1913. — Dejstvo, da jih šola Villa, je ostalo tajno.

Douglas, Ariz., 30. marca. — Vojaški guverner v državi Sonora v Mehiki, general P. Elias Calles, je izrazil danes svoje mnenje, da so ameriške čete uspešno zaprle Villi pot proti severu, Carranzove čete pa na jugu in na vzhodu v državi Chihuahua. Na tak način ostane zapadna Sonora še edino pribežališče v slučaju, da se bo moral umakniti.

San Antonio, Texas, 30. marca. — General Funston se še ni posluževal danes severne mehiške železnice za prevažanje potrebščin za ekspedicijske čete v Mehiki, in sicer vsled konference, ki se je vršila med generalom Gabrielom Gaviro, vojaškim zapovednikom v Juarezu, poštanim načelnikom Bellom v El Paso in mehiškim konzulom Garcia v El Paso, Texas.

Mnenje prevladuje, da se bo začelo z prevažanjem potrebščin po mehiški železnici že jutri, toda vojaške oblasti menijo, da je treba biti previdnim. Carranca namreč ni zagotovil nikake varnosti, niti v svojem dovoljenju omenil pravico Amerikancev, da smejo svoje tovarne vlakke tudi z vojaštvom zastražiti.

Washington, D. C., 30. marca. — Walter H. Page, ameriški poslanik v Londonu, je brzojavil danes državnemu departmentu, da je nemški podmorski čoln streljal na angleški torpedni rušilec, ki je šel na pomoč parniku "Sussex". To poročilo je zopetni dokaz, da je bil angleški potniški parnik "Sussex" res napaden in torpediran brez svarila od nemškega podmorskega čolna, dasi Nemci to zanikujejo.

Vendar vlada Združenih držav še neče izreči svojega mnenja, dokler ne zbere vseh podrobnih podatkov. Državni departament čaka še na poročila ameriškega poslanika Gerarda v Berlinu, da bo naznanil uspeh svojega preiskavanja z ozirom na napade nekaterih potniških parnikov brez svarila v zadnjih dneh. Teh poročil pričakujeje v Washingtonu v teku dveh dneh in tedaj se bo predsednik Wilson s svojimi svetovalci takoj odločil za korake, ki jih bo podvzel napram Nemčiji.

Očividno je, da se je ameriška vlada trdno odločila, da ne bo odjenjala niti za ped od svojega stališča in da je že prišel čas, ko bo morala Nemčija prenehati s svojimi zločini na morjih.

Napad na Benetke.

Rim, Italija, 30. marca. — Italijanske oblasti naznajo, da je bilo pri zadnjem napadu avstrijskih aeroplanov na Benetke in okolice zadnji ponedeljek lahko ranjenih šest oseb.

Odprava smrtne kazni.

Boston, Mass., 30. marca. — Guverner McCall je poslal danes državni zakonodaji prošnjo za odpravo smrtne kazni. V prošnji je rečeno, da smrtna kazen ni zmanjšala števila zločincev.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and Published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)**FRANK SAKSER, President.**
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
" pol leta 1.50
" celo leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropa za vse leto 4.50
" " " pol leta 2.50
" " " četrt leta 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedelji in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne
prišteje.Denar naj se blagovito pošilja po —
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje bi-
bliotekazne naznane, da hitreje na-
demo naslednika.Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:**"GLAS NARODA"**
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4087 Cortlandt.**Borba za osemurni de-
lavnik.**Boj za osemurni delavnik je že
star, jako star boj. Po nekaterih
krajih so taki boji že zastareli,
namreč tam, kjer je upeljan že
še do sedemurni delavnik.V večini slučajev so zaposleni
delavci po devet, deset, enajst,
dvajset in celo več ur na dan.
Zato je sedanja delavska borba za
osemurni delavnik prav časa pri-
merna in zelo važna.Voditelji ameriške delavske fe-
deracije so začeli že pred časom
živahno agitacijo v prilog osem-
urnega delavnega časa in ta agi-
tacija se je začela v New Yorku.Delavska federacija je začela s
koliki. Natiskala je krog enega mi-
ljona kolkov z napisom: "osem ur
dela, osem ur spanja, osem ur
prostitih". Te kolke razširjajo zdaj
vse po Združenih državah v de-
lavskih domovih. Nozajo jih tudi
kot znamenja na prsih.V Združenih državah se nahaja
kakih 32.000.000 tovarniških de-
lavcev. Od teh jih je komaj dva
milijona združenih v ameriški de-
lavski federaciji. Pet milijonov
jih ne dela nad osem ur, ostalih
petindvajset pa jih dela nad osem
ur dnevno.Ameriška delavska federacija je
izjavila, da je osemurni delav-
nik potreben za ohranitev in iz-
boljšanje človeškega plemena, ki
oslabeva pod težo predolgih de-
lavnih ur.Včeraj so predložili organizira-
ni železničarji raznim družbam
svoje zahteve za osemurni delav-
nik ter jim dali časa do 29. aprila,
da bodo odgovorili na njihove za-
hteve, ker bodo v slučaju neugod-
nega ugovora zastavljali. In v teh
svojih zahtevah imajo delavci po-
polnoma prav, ker morajo tudi
oni pri svoji naporni službi mi-
sliti na lastno zdravje, kakor tudi
za čas, ki ga porabijo za spanje
in za prosto zabavo, do katere so
brezdvomno upravičeni kot ljudje.Isto pravico, kakor imajo ka-
pitalisti, imajo tudi delavci, da se
nekoliko razvedre od trudapolne-
ga dela v krogu svojih družin.V New Yorku je videti velikan-
ske palače železniških milijonar-
jev, ki so obogateli na ta način,
da so se poslužili velikanskega o-
zemlja ob svojih progah, ki so bi-
la prej lastnina vlade vsega ljud-
stva. Zato železnice mnogo dolgu-
jejo ljudstvu in delavstvu, ki je
prilopoglo, da so se železnice ta-
ko povpele.Meddržavna trgovska komisija
(Interstate Commerce Commis-
sion) je dognala, da delajo želez-
niški delavci v 261.333 slučajih po-
šestnajst ur na vsakih štiriindvaj-
set, 500.000 delavcev dela več ka-
kor šestnajst ur, 5.000 železničar-
jev dela zdržema po 27 ur. Komis-
sija je našla poleg tega tudi pet-sto slučajev, v katerih so delali
ljudje neprenehoma 65 ur.
Zato je posebno potrebno, da so
manjši delavne ure v železniški
industriji, kjer je delo silno težav-
no in mnogokrat nevarno ter ve-
dno zahteva od delavca svežega
razuma in prisotnosti duha, kar
zelo utruja napete živce.Amerikanska delavska federa-
cija hoče doseči zakon za samo
osemurno delo na vsakih štiriin-
dvajset ur. Vsa podjetja bi mora-
la dovoliti to svojim delavcem, da
bi zamogli živeti pri svojih dru-
žinah, učiti svoje otroke ter jih
pripravljati za kasnejše življenje
v dobre državljane.Devet-dvajset-petnajsturno de-
lo je za mule in ne za ljudi. Še ži-
vali ginejo pod bremenom predol-
gih delavnih ur, ki so še preosta-
nek starega sistema suženjstva, ki
je že zadnji čas, da se ga člove-
štvo oprosti.Zakaj pa so stroji? Ti naj bi
odpomogli človeku, ne pa ga pe-
hali v novo suženjstvo in k napor-
nejšemu delu. Pri strojih bi se mor-
al zmanjšati človeški trud, plača
pa se povečati.Osem ur dela je več kakor do-
volj. Treba je delati po sedem in
manj ur. Zemlja bi morala biti
človeški raj, v katerem bi se mor-
ali veseliti in počutiti srečne vsi
ljudje enako, ne pa samo oni, ki
ne delajo.**Kako je z delom po naših
naselbinah.**Glassport, Pa. — Delavske raz-
mere so se zadnji čas tukaj precej
izboljšale. Po nekaterih tovarnah
se dela podnevi in ponoči. Tam,
kjer sem jaz zaposlen, izdelujejo
sekre, lopate, kladiva, kose in
drugo tako orodje. Šiht traja de-
vet ur. Ko dobi novinec delo, mu
plačajo prvi teden po \$1 na dan,
kar pa napravi od kosa, pa pose-
bej. Drugi teden dobi od kosa 85
centov, tretji teden 65, četrti te-
den pa 45. Onemu, ki mu gre v
glavo, se v tem času že popolno-
ma lahko nauči. Vsak novinec mo-
ra podpisati kontrakt za šest te-
dnov. Ako zapusti delo pred šest-
tim tednom, mu kompanija plača
samo od kosa, približka pa nič.
Izkusen delavec lahko zasluži 2,
3, 4 do 5 dolarjev na dan. Slo-
venec tukaj ni veliko, pač je pa do-
stoj Poljakov. — Jos. Jevnikar,
Box 461.Indianapolis, Ind. — Delavske
razmere so se precej dobre. Zad-
nji čas so zvišali plačo po vseh li-
varnah. Navadni delavci zaslužijo
od 20 do 23 centov na uro. Livar-
ji imajo od kosa in zaslužijo od
12 do 25 dolarjev na teden. Brez
dela so v tem kraju samo oni, ki
nečejo delati. — Mihael A. Pavel,
708 N. Warman Ave.Oglesby, Ill. — Dela se s polno
paro in tudi delo se dobi v ce-
mentni tovarni, a delo je sila ne-
zdravo in majhna plača, \$2 na 13
ur. Delavci zapuščajo naselbino
in gredo za boljšimi delavskimi
pogoji ter boljše plačo. Premogo-
rovi obratujejo sredno, zaslužek
je pa odvisen od prostora. Po 1.
aprilu gotovo dobijo kopači "ta
črna" malo počitka. Pozdravi!
J. M.**Eno noč pri vojni ambu-
lanci.**

Robert Minor. — Priredil F. R. D.

Ne bom vam pravil, kje je ravo-
no bilo; pač nekje v Franciji.
Pravila so bila prekršena in so po-
močjo prijaznega prijatelja sem si
izposodil uniformo bolniškega
streljnika — zato ne maram pri-
praviti nekoga v neprijetnosti.Dobili smo nujen poziv. Vršila
se je krvava bitka — nihče ni ve-
del, ravno kje — in dolg, neraz-
svetljen vlak se nam je blizal, pre-
napolnjen z umirajočimi in neka-
terimi že mrtvimi. Primanjkovalo
je nosačev za ranjence.Častnik, ki je nadziral ambu-
lance, je iskal potrebnih nosačev
za razkladanje teško ranjenih, da
jih lahko avtomobili popeljejo v
boljše bolnišnice.Imel sem prvo priliko, čeprav
nevarno, ker oblasti se čuvajo, da
ne spuste nobenega civilista, da
bi videl raztrgane ranjence ter
alikal obupne klice umirajočih vo-
jakov.
Stopil sem k častniku ter se muponudil. Kmalu sem bil pri ambu-
lanci. Pričela se je mučna vožnja,
vendar smo slednjič dospeli do
postaje.Pričelo se je razkladanje. Ne
mogel bi vam popisati vseh groz-
nih prizorov.Najprej smo potegnili čuden
svežen, ves v platno povit. Ni se
gani, nikakega glasu, nič zdiho-
vanja. Vsak od nas je smel svojo
čepico.Drugi se je zvijal od bolečin.
Kričal je — bilo je samo pol moža
— spodnji del telesa mu je manj-
kal.Potem je prišla dolga vrsta no-
silnic z enoznamenski možni — brez
leve noge. Te so postavili v eno
vrsto.Na vrsto so prišli oni brez des-
ne noge. Treba jih je bilo postavi-
viti v vrsto s prejšnjimi. Zdrave
noge ob stenah, da se rane ne bi ob-
drnile.Nato enoročni vojaki, nekatere
im s manjkala ramena. Ne vem,
koliko jih je bilo, toda v sončar-
ni svetlobi so prihajali nepresta-
no iz nabasane vlaka, da sem se
naveličal šteti in sem bil zmu-
čen od nosenja. Skoro sem se bal,
da se zgrudim z nosilnice.Vedoč, da bi pomenilo smrt ne-
srečnega rečveza na nosilnici, če bi
zdrnilo pod nogami, smo postali
previdnejši, delali smo počasnije.Večji nosilci so nosili spredaj
manjši zadnji del nosilnic. Po ne-
sreči sem bil večji od svojega to-
variša, ki je nosil z menoj. Mislim
se si, kako lahek mora biti nje-
gov konec — pri nogah — ker ti
ranjeni so bili brez nog. Brez
dvoma je moralo biti lahko.Narednik nas je poklical na
drug konec k zadnjemu delu —
k možem brez obrazov. Oči, no-
sove in čeljusti so odtrgali gra-
natni drobec. Čudno grozen po-
gled so nudili, ko so ležali v vrsti,
vsak s čudno prikrojeno belo
krinko mesto obrazov.Vozili smo se ostanek noči in
ko je bil vzet zadnji ranjenec iz
ambulance, sem utrujen zaspal na
tleh, v upanju, da nikdar več ne
bom videl takih prizorov — sa-
njal pa sem o onem nesrečnem re-
čvezu s prestreljenimi prsi, ki ga
je moj tovariš spustil na tla.**Najbolj učen deček na
svetu.**"American Magazine" piše o
nekem desetletnem dečku, Ray-
mondu Ray iz Los Angeles, Cal.,
ki bo dosegel s svojim šestnajst-
tim letom že visoko znanstveno
mesto. Po svojih zmognostih se
celo prekaša nemškega dr. Karla
Witteja, ki je bil pravo čudo zna-
nosti v pretečenem stoletju. Do-
čim njegovi tovariši v šoli iščejo
po zemljevidu, kje se nahaja At-
lantiški ocean, je on že zelo na-
predoval v znanju španščine in
kemije.Komaj je začel mali Raymond
opazovati ter se zavedati svoje o-
kolice, ga je začela njegova mati
takoji učiti razlikovati razne bar-
ve, najprej močnejše, kakor belo,
črno, rdečo in modro. Potem pa je
vedno govorila z njim kakor s ka-
kim odraslim, ter se ni nikdar
posluževala takozvane "otroške
govorice", češ, da samo ovira du-
ševno razvije otroka.Pri vzgoji je posebno rabila si-
like. Predno je bil star deset mese-
cev, se je že začel učiti imenovati
predsednike Združenih držav po
njihovih imenih. Ravno tako lepo
je napredoval tudi v čitanju in je
zval z enim letom že abecedo, s
trema leti je zamogel čitati in pi-
sati in tako je napredoval.Deček je zelo krepko telesno
razvit in ima naraven dar za u-
metnost in dramatiko. Že večkrat
je javno nastopil. Njegova mati
pravi, da ni nenormalen, temveč,
da bi isto lahko dosegel vsak de-
ček, če bi ga prav vzgojevali.

Če je le vse res?

**Devet švicarskih vojakov zasul
plaz.**Na Cini di Media je zasul plaz
devet švicarskih vojakov, trije
so mrtvi. V Švici neprestano sne-
ži in je zapadel tako sneg, kakor
že desetletja ne.**Ruska špijonaža.**Berlin, Nemčija, 30. marca. —
V Sofiji se je začela obravnava
proti ruskim špijonom. Špijonaža je
bil organiziral bivši ruski morna-
riški ataše v Sofiji. Sedleže je ob-
sodilo dva bolgarska rezervne ča-
stnika na doživetno ječo.**Potopisni spomini iz rim-
ske okolice.**

(Nadaljevanje.)

Tako hišo, kot sem jo opisal, je
imel pred seboj pesnik, ko je pel:
Kennst du das Haus? Auf Säulen
ruht sein Dach.Es glänzt der Saal, es schimmert
das Gemach.
Und Marmorbilder stehn und sehn
mich an:Was hat man dir, du armes Kind,
gethan?

Kennst du es wohl?

Dahin! Dahin!

Möcht ich mit dir, o mein Beschüt-
ter, ziehn.Čim bogatejša je kaka rodbina,
čim imenitnejši so nje člani, tem
vкусnejši si opravijo svoje "casi-
ne". V boljših najdeš krasno ga-
lerijo umetniških slik, mramornih
kipov, starega orožja, denarjev,
starodavnih napisov, latinskih in
grških, raznih drugih izkopin itd.
Tudi velikanske sobane (sala), o-
krajeno s slikarji, stuccaturi
in arabeski ti kažejo vile bogat-
ninov. Ondi se o poletnem hladu
zbira gospoda na večerne veselice;
po svetlem mramornem glad-
kem tlaku se veselo raja ob glasih
mekke godbe pozno v noč in do
rana jutra.A stopiva naprej po ozki stezi,
da hitreje prispeva do "razgle-
da". Le nekaj sto korakov na-
vzgor po temni seneni poti in na
vrhu sva. Tik naju je zidovje, ki
obkroža vse posestvo, pred nama
pa zidana koliba z ravno streho,
katero spredaj nosijo beli stebri-
ci. Pod njo stopišva začujeva gra-
cijozni glas najinega spremljeval-
ca, ki opozarja, kakož z desno ro-
ko: Ecco il Belvedere! Na zadnji
strani vodijo stopnice na ravno,
od vseh strani ograjeno streho.Kdo si ne bi poiskal tako pripr-
avne prostora za razgled po širni
okolici? Na vrhu sva. "Loggia".
to je nekak balkon sredi ali vrhu
hriba, ki je nalašč zato zgrajen
na tem mestu, da se oddolj oči
svobodno ozira na okrog po rajski
okolici. Spodaj kampanska niža-
na, proti severu "večno mesto",
nad katerim se zbog dima razpe-
ta temen oblak, proti jugu al-
banske gore s svojimi seli in me-
sti, tik nad nami pa košato goz-
dovje po hribu navzgor do vrha.
In dasi je solnce gorko, da, peko-
če, vendar veje tod hladen vetrič
ter jemlje moč žgoči poletni vro-
čini.Na kateri kraj si misliš, dični
pesnik Schiller, ko si zapisal kri-
late besede: "Wie ein Garten ist
dies Land zu schauen"?Tus se objemata umetnost in na-
rava v čudovito lepi skladnosti...
Italija je dežela poezije...Ali nama, dragi čitatelj, ne ka-
že tu ostati. Vrniva se po drugem
potu navzdol! Polagoma pada e-
sta, zato imava zopet priliko opa-
zovati bistri potok, ki se zaga-
nja naravnost navzdol po umetni
strugi, pršeč se v same biserne
kapljice. A hitro se zopet zbere in
počasi, skoraj leno teče v dolino.
Potem opaziva se gospodarsko po-
slopje, v katerem gospoduje zla-
sti na jesen prava živahnost. Ta-
čas se tu čedi dragoceni italijan-
ski pridelek: olje in vino.Dospela sva srečno nazaj k že-
lezni in vratom. Vse, kar sva vide-
la za tem zidovjem, je — "villa".
Zato pa je taka vila tudi draga
stvar.Predno zapustiva ta prijetni
kraj, posloviva se še od prijazne-
ga voditelja, ki naju je spremljal
po posestvu svojega gospoda.
Najbolj zadovoljen bo in najpri-
jaznejšega obraza nama poreče:
"a rivederla", ako se izgubi ka-
kva lira iz najinega žepa v nje-
go vo roko. Smelo trdim, da naju bo
imel v spominu tako dolgo, do-
kler ne pridejo drugi za nama po
istem potu z istim namenom.**III.**

Camaldoli.

Pien d'un volo pensier, che
mi descia
Da tutti gli altri, e fammi
al mondo ir solo,
Ad or, ad or a me stesso
m'involo**Petrarca.**Sedeč v senčni verandi alberga
di Leone v Frascati, sem se gostil,
hladil in sušil. Dolga pot po Kam-
paniji me je izredno utrudila, o-
grela in spotila. Premišljeval sem,
po kateri poti naj je sedaj kre-
nem, kar začnem krepak glas:"Signor! Vuole un sonaro?" O-
zrem se in ugledam pred kolibo
moža. — kaj ga bom posebe opi-
soval? — moža — oslarja. V pre-
pričajnih besedah mi jamo hitro
pripovedovati, kako vroče je dan-
es, da torej ne kaže drugače, če
hočem videti kaj posebnega, ka-
kor da zajašem srčno njegovega
osla, ki me povede v Camaldoli,
na Tuseulum in dalje, kamor mi
bode še milo in drago. Dostavlja je
tudi še, da pojde on sam z menoj,
da mi pokaže vse znamenitosti
toda na okoli, da je priznan kaži-
pot odnotnega kraja, da so bili
vsi "forestieri" z njim vsikdar
zadovoljni, in kar je še takih pri-
jaznih besedi ob enakih prilikah.
Zadovoljen sem bil z možem, to se
pravi z njegovim medenim jezik-
kom in sladkim govorjenjem bolj
nego kasneje z njegovim oslom.Pogodila sva se — menda za se-
dem lir — da me spremi čez hrib
v Rocca di Papa. In da se mi pri-
jazni čitatelj ne zakrohota preveč
na široko, ko prebere te vrstice,
omenim naj precej, da sem stopil,
poravnavi svoj račun, na javni
trg, kjer je bilo zbranih dokaj lju-
di vseh stanov, omikanih in pre-
prostih, domačinov in tujcev, ka-
kajočih, da se odpeljejo s pošto v
Palestrino. Albano in Rocca di
Papa. A nikomur se niti čudno ni
zdelo, nihče se mi ni nasmeljal, vi-
deč, kako pazno, rahlo in boječ
ter radovedno oziraje se na okrog
zasedel tisto prelubo četrto-
nožno žival, ki je sicer nekoliko
podobna konju, in je mnogo ne-
okretnejšega života in neprimer-
no velikih ušes in zato pri nas na
mного slabšem glasu od konja.
Prijazno mi je pomagal vodnik v
sedlo in mi podal gracijožno v ro-
ke bič in vajeti. Še enkrat pogle-
dam okrog po svojih gledalcih, če
se mi morda kdo ne "muza", a
uverivši se, da je vse normalno,
obrnem se k vodniku, ki je med-
tem tudi zasedel svojega Rozin-
ta. — mimogrede omenjam, da je
bil še precej bolj narsav od moje-
ga, — ter mi rečem samozavest-
no: Andiamo! Vodnik zažene v
tem hipen nekov čuden glas, za-
vpije in zakriči, zažvižga hkrati
ter udari svojega somarja in —
mojega, — zdelo se mi je, da le po
nerodnosti, ali pozneje sem se u-
veril, da ne brez vzroka, in —
premaknili smo se s kraja.Prvič v življenju na oslu! To ni
kaj navadnega. Ne vem, kak vi-
sek so imeli mnogi gledalci od
moje jeze, toliko pa mi je še zna-
no, da me je obšla neka tiha zado-
voljnost, sedečega na hrbišči ži-
vali, ki se običajno ne odlikuje s
svojo hitrostjo, torej se jaha brez
vsake nevarnosti. Po mestu je še
šlo; ali ko zavijeva na desno po
"stranski poti", ki vodi višje v
gore, hoče moj osel v trenutku od-
reči pokorščino. Že jo je zaobrnil
nazaj v mesto navzdol. Ali gospo-
dar, ki je bil menda dobro vešč
raznim muham svojega živčevja,
skoči iz sedla, prime mojega osla
za gobec, hkrati pa mu jih naloži
— koliko, sem že pozabil — po
plečih in križu, da je skoro mene
bolelo. Kakor mora ineti vsak
vzrok svoj čunek, tako je bila po-
sledica te oslovske pokore ta, da
se je vrnil osel zopet na pravo
pot. In zopet smo šli mirno, četudi
jako počasi po poti v gor. Prijet-
na je bila ta pot, senčna in duhte-
ča. Po obeh straneh so se raztezali
vinogradi in gosta meja je imela
tako košato grmičevje, da se je le
redkokdaj skozi videlo drevje
oljnikov, posajenih po vinogra-
dih. In zopet sem se spomnil Gö-
thejeve vrstice:Kennst du den Berg und seinen
Wolkensteg?
Das Maultier sucht im Nebel
seinen Weg.Gotovo bi me bila preobdala zo-
pet pesniška čustva na tej prijet-
ni gorski poti med zdravimi rast-
likami, med lahno šumečim vej-
jem hrastovega grmičevja, da se
ni prigodilo nekaj, kar me je v
hipen postavilo s pesniškega Pa-
nasa na realna tla.Osle, zvita buča, je namreč opa-
zil, da na sredo pota uhajajo sem-
tertja solčni žarki, kateri ne raz-
svitljujejo le njegovih očes s pre-
živim blišcem, ampak tudi nje-
govo kožo nenavadno toplo vzbur-
jajo. Zato jo krene bolj na levo,
želeč se nekoliko podgrniti ob ro-
bidovje, rastoče poleg poti. Ali
ob tej svoji izvestno praktični mi-
slji je pozabil, da je v nevarnosti
ne samo ravnovesje njegovega
jezdeca, ampak tudi tisto blago,
s katerim si je ta pokrival svoje
golenice. Toda to ga ni motilo.
Krepko se očelne ob robidovje inkar nič ga ni vznemirilo, da sem
nad njim bridko zastokal. Pritis-
nil me je tako nemilo ob grmovje,
da sem menil, da vso krvavo nogo
potegnem iz te klade. A ne samo
to. Košata veja mi je objela gla-
vo in potegnila raz njo prav na
rahlo širokokrajnik. Padel je ravo-
no pred vodnika, ki je šele sedaj
opazil, v kakih težavah se nahaja
njegov klient. Zopet je bilo tre-
ba zapustiti tako prijetno sedišče
oslovskega hrbita. Prvi pogled mi
pade na levo nogo, če je pač še
cela, to je, če je še celo tisto, kar
jo pokriva. Ali bodi izrečena na
tem mestu čast in zahvala švica-
skemu krojaču v Rimu: izbral mi
je tako trpežno blago, da se je iz-
kazalo kot vseskozi trdno v vojni
z neprenehnim robidovnim trnjen.Naravnata sva z vodnikom zo-
pet osla na sredo pota, a ne prav
zlahka. Silila je svoje glava para-
tako trdovratno v grmovja sen-
no zatišje, da mu je šele neizpros-
na batina po mnogih poskusih po-
kazala smer, v kateri se mu je po-
slej gibati. Kajpada sem zopet za-
sedel — četudi malo nevoljen —
svojega najemnika. Vodnik je br-
žčas opazil, da se zbirajo v moji
dusi neki oblaki, ki bi si utegnili
dati duska v gronu trdih in pi-
krih besedi, namenjenih njemu in
njegovi prejšnji samohvali, zato
je prekinil mojo molččnost s pre-
prijazno opomnjo, da bode poslej
osle mirno hodilo po sredi pota.
In tako je — da potrdim čast nje-
govi besedi — tako je tudi bilo.**Aparat za iskanje granat.**Po vojni bo poljedeleem na o-
zemljih, kjer so se vršili boji, pre-
tila nevarnost, da ponevedoma za-
denejo na v zemljo zarite neeks-
plodirane bombe. Francoska vlada
je zato naročila strokovnjakom,
da najdejo sredstvo proti tej ne-
varnosti. To se je posrečilo neke-
mu članu francoske akademije. Z
uporabo Hugoveve indukejske
tehtnice je konstruiral aparat v
globini 40 cm. Večje kose in gra-
nate pa še globlje ter označuje pol-
ne in eksplodirane granate in
šrapnele. S tem aparatom bo mo-
goče polja natančno preiskati.**Ceno sladkorju**
na Grškem je zvišala vlada me-
terskemu stotu za 14 K.**Pomiloščenje.**Berlin, Nemčija, 30. marca. —
Nemški cesar Viljem je proglasil
splošno amnestijo, ki se tiče vseh
onih oseb, ki so bile obsojene od
nemških vojskih tribunalov v Al-
zaciji in Lotaringiji radi razžalje-
vanja nemške armade. Edine osebe,
ki so izvzete od tega pomiloščanja,
so one, ki so prekršile vojaške za-
kone.**Ponesrečen parnik.**Lewes, Del., 29. marca. — Nek
neznani parnik je nasledel ob obali
države Delaware. Na pomoč so
odpuli trije obrežni parniki.**V ZALOGI imamo še nekaj
SLOVENSKO-AMERIŠKIH
KOLEDARJEV**

za leto 1916.

Da je bil letošnji Koledar res
nekaj posebnega, je razvidno iz
tega, ker smo ga morali dvakrat
tiskati in nam je že druga zaloga
skoraj popolnoma pošla. V Kolen-
darju je preko trideset krasnih
slik, razni zanimivi članki, lepe
povesti in poljudno pisane znan-
stvene razprave. Naročite ga ta-
ko, da ne bo prepozno! Stane s
poštino vred 35 centov.**Slovenic Publishing Co.,**
82 Cortlandt St., New York City.Išem svojega brata JOHNA
TROHA. Doma je iz Podlippe št.
12 pri Vrhniki. V Združenih dr-
žavah biva že nad 11 let in mi-
slim, da se nahaja nekje v Colo-
rado. Prosim cenjene rojake, če
kdo ve za njegov naslov, da ga
mi naznani, ali naj se pa sam
javi svojnemu bratu: Thomas
Troha, 1039 S. Sheridan Road,
North Chicago, Ill.
(31-3-34)Rada bi izvedela za naslov MA-
RIJE VOVK, podomače Medve-
dova iz vasi Ostružno Brdo, o-
kraj Postojna na Notranjskem.
Slišala sem, da se nahaja nekje
v Clevelandu, O. Prosim cenje-
ne rojake in rojakinje, če kdo
ve za nje naslov, naj ga mi na-
znani, ali pa naj se sama javi,
ker poroč

Slovensko katoliško

podp. društvo

sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUCHER, Box 835, Rock Springs, Wyo.
 Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
 II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 462, Forest City, Pa.
 Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
 Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVMO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
 I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kan.
 II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 223 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Whit, Ill.

Dopisni naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Nekaj o italijanskem kralju.

zastilsi kralj v avdiciji. Generalni major je odbil s svojo železno brigado petnajst naskokov in po sedmih dneh ljute bitke je opustil italijanski kralj nadaljne napore, ne da bi zavzel postojanke. Večjih uspeh je pričakovati da doseže druga bitka. Pričela in izpeljala se je tudi spretnejše.

Kralj je čakal takrat v Vidmu; tudi kraljica je prišla tja. Povabili so Salandro, Barzilaj in vplivne senatorje in poslance, da bi bili navzoči ob velikanski zmagi, in ob vzhodu italijanskega četa v Gorico. Kralj se je podal takrat k postojankam topništva. Tu se je zgodilo, da je kralj poljubil nekega topniškega nadporočnika, ki je vodil obstreljevanje sv. Gore Topovi so namreč s svojimi kroglinami porušili stari samostan na sv. Gori. Samostan je bil izprazen, le en redovnik, pater Ambrož, je ostal tam. Med drugo bitko pri Gorici je bilo zagnjeno ozemlje pri Gorici v dimu. Ob robu Dobrodske visoke planote se je videlo le, kako so biskape granate, ko so razpokale. Zemlja se je neprestano tresla, tako ljuto so obstreljevali naše postojanke. Kralj je obiskoval baterijo za baterijo, navduševal je topničarje, povabljeni gosti v Vidmu so mu pa ploskali in ga slavili.

Uspeh je izostal tudi zdaj. Dne 18. avgusta, na njen imendan, niso mogli pokloniti kraljici Jeleni — Gorice. Gosti so se vrnili v Rim. Kralj je šel iskat lavorik na tirolsko mejo, kjer je nosil uniformo alpecev. Splezal je na najvišje vrhove.

Večinoma se pa drži bojne črte ob Soči. Trdi se, da je bil njegov avtomobil že večkrat tako obstreljevan, da je kralj komaj ušel živ. Ko je bil kraljev gost Joffre in ko sta si ogledovala odsek sv. Mihaela, sta bila zelo obstreljevana na cesti med Rogom in Cervinjanom. Obdvojali so takrat pod milim nebom, ker hoče kralj prenašati vse napore vojske. Joffre, Cadorna in Porro so kosili s kraljem na neki preprogi konserve in kruh.

Prikljubljen kralj tudi pred vojsko ni bil, a dogodki se tudi sedaj ne razvijajo tako, da bi mogel postati zelo priljubljen.

Med prvo gorško bitko je bil kralj v odseku pri Plavah. Misli je še takrat, da bodo Gorice lahko vzeli. Sam je bil s svojim štabom na višini Korada in je vodil sam bitko.

Dne 10. junija 1915 je izdal kralj visokodonečo povelje: — Te postojanke moramo vzeti, naj velja karkoli!

V tistem odseku je poveljeval neki e. in kr. generalni major železni brigadi, katerega je pozneje

zastilsi kralj v avdiciji. Generalni major je odbil s svojo železno brigado petnajst naskokov in po sedmih dneh ljute bitke je opustil italijanski kralj nadaljne napore, ne da bi zavzel postojanke. Večjih uspeh je pričakovati da doseže druga bitka. Pričela in izpeljala se je tudi spretnejše.

Kralj je čakal takrat v Vidmu; tudi kraljica je prišla tja. Povabili so Salandro, Barzilaj in vplivne senatorje in poslance, da bi bili navzoči ob velikanski zmagi, in ob vzhodu italijanskega četa v Gorico. Kralj se je podal takrat k postojankam topništva. Tu se je zgodilo, da je kralj poljubil nekega topniškega nadporočnika, ki je vodil obstreljevanje sv. Gore Topovi so namreč s svojimi kroglinami porušili stari samostan na sv. Gori. Samostan je bil izprazen, le en redovnik, pater Ambrož, je ostal tam. Med drugo bitko pri Gorici je bilo zagnjeno ozemlje pri Gorici v dimu. Ob robu Dobrodske visoke planote se je videlo le, kako so biskape granate, ko so razpokale. Zemlja se je neprestano tresla, tako ljuto so obstreljevali naše postojanke. Kralj je obiskoval baterijo za baterijo, navduševal je topničarje, povabljeni gosti v Vidmu so mu pa ploskali in ga slavili.

Uspeh je izostal tudi zdaj. Dne 18. avgusta, na njen imendan, niso mogli pokloniti kraljici Jeleni — Gorice. Gosti so se vrnili v Rim. Kralj je šel iskat lavorik na tirolsko mejo, kjer je nosil uniformo alpecev. Splezal je na najvišje vrhove.

Večinoma se pa drži bojne črte ob Soči. Trdi se, da je bil njegov avtomobil že večkrat tako obstreljevan, da je kralj komaj ušel živ. Ko je bil kraljev gost Joffre in ko sta si ogledovala odsek sv. Mihaela, sta bila zelo obstreljevana na cesti med Rogom in Cervinjanom. Obdvojali so takrat pod milim nebom, ker hoče kralj prenašati vse napore vojske. Joffre, Cadorna in Porro so kosili s kraljem na neki preprogi konserve in kruh.

Prikljubljen kralj tudi pred vojsko ni bil, a dogodki se tudi sedaj ne razvijajo tako, da bi mogel postati zelo priljubljen.

Med prvo gorško bitko je bil kralj v odseku pri Plavah. Misli je še takrat, da bodo Gorice lahko vzeli. Sam je bil s svojim štabom na višini Korada in je vodil sam bitko.

Dne 10. junija 1915 je izdal kralj visokodonečo povelje: — Te postojanke moramo vzeti, naj velja karkoli!

V tistem odseku je poveljeval neki e. in kr. generalni major železni brigadi, katerega je pozneje

zastilsi kralj v avdiciji. Generalni major je odbil s svojo železno brigado petnajst naskokov in po sedmih dneh ljute bitke je opustil italijanski kralj nadaljne napore, ne da bi zavzel postojanke. Večjih uspeh je pričakovati da doseže druga bitka. Pričela in izpeljala se je tudi spretnejše.

Kralj je čakal takrat v Vidmu; tudi kraljica je prišla tja. Povabili so Salandro, Barzilaj in vplivne senatorje in poslance, da bi bili navzoči ob velikanski zmagi, in ob vzhodu italijanskega četa v Gorico. Kralj se je podal takrat k postojankam topništva. Tu se je zgodilo, da je kralj poljubil nekega topniškega nadporočnika, ki je vodil obstreljevanje sv. Gore Topovi so namreč s svojimi kroglinami porušili stari samostan na sv. Gori. Samostan je bil izprazen, le en redovnik, pater Ambrož, je ostal tam. Med drugo bitko pri Gorici je bilo zagnjeno ozemlje pri Gorici v dimu. Ob robu Dobrodske visoke planote se je videlo le, kako so biskape granate, ko so razpokale. Zemlja se je neprestano tresla, tako ljuto so obstreljevali naše postojanke. Kralj je obiskoval baterijo za baterijo, navduševal je topničarje, povabljeni gosti v Vidmu so mu pa ploskali in ga slavili.

Uspeh je izostal tudi zdaj. Dne 18. avgusta, na njen imendan, niso mogli pokloniti kraljici Jeleni — Gorice. Gosti so se vrnili v Rim. Kralj je šel iskat lavorik na tirolsko mejo, kjer je nosil uniformo alpecev. Splezal je na najvišje vrhove.

Večinoma se pa drži bojne črte ob Soči. Trdi se, da je bil njegov avtomobil že večkrat tako obstreljevan, da je kralj komaj ušel živ. Ko je bil kraljev gost Joffre in ko sta si ogledovala odsek sv. Mihaela, sta bila zelo obstreljevana na cesti med Rogom in Cervinjanom. Obdvojali so takrat pod milim nebom, ker hoče kralj prenašati vse napore vojske. Joffre, Cadorna in Porro so kosili s kraljem na neki preprogi konserve in kruh.

Otok Krk.

Franci so zasedli otok Krk. — Grad nemškega cesarja Ahilejon je bil izpremenjen v vojno bolnišnico.

Ti dve novice sta mi zbudili spomin na krasni otok, ki je bil cilj tisoč in tisoč popotnikov in zavetišče mnogim bolnikom, ki so v mirnem podnebnju in svežem zelenju rečenega otoka iskali ljubelega zdravja.

Elegantni parobrod "Baron Beck" je sprejel v svoje notranjosti naše malenkosti — prijatelje in mene — v Trstu. Cilj našega popotovanja je bilo sinje grško nebo. To je bilo za najljubejših bitek druge balkanske vojske, meseca julija 1913. leta. Kdo si je tedaj mislil, da bo mnogo mest, skozi katera smo šli, postalo zopet pozorišče vojske?

Valovi sinje Adrije so si laskavo poigravali ob "Baronu Becku". Lahen veter je hladil lice, ki nam ga je razpalila vročina na kopnem. Sedmo na krovu. Krasna panorama tržaškega mesta in naših bregov je izginila. Vse okrog voda, sama brezdanja voda. Kako velikanska, neskončna! A morski valovi prepevajo venomer svojo nemirno pesem. Kaj je človek v primeri z neizmernim oceanom? Pa je le njegov gospodar in vladar. Ali kako majhnega se čuti, kako slabega, kadar na ladijski lupini pluje po njegovi gladini. Ali njegov nemirni duh hoče biti velik, vse vladajoč, punta se, dviga, bori in zmaga. Zakaj? Ali ve sam čemu? In naposled omahne utrujen v morje večnosti. In poreče: Ničemer, ničemer, vse sama ničemer! Morje ima svojo filozofijo — večnosti.

Ladja je bila polna ljudi. Plula je proti Carigradu. Ker je bil carigradski ekspresni vlak ustavljen, je bil toliko večji promet na parnikih. Mešanica vseh narodov in jezikov dela življenje na ladji jako pestro. Plavajoči Babilon. Prijazni ladijski zdravnik pripoveduje, kar je doživel širom daljnih dežel. Japonske vtiske slika tako zapeljivo, da se nas je polotila želja po deželi vzhajajočega solca. Ali znana nam je prislovica: Dificiente pece.

Tekom dne, ki na ladji hitreje mine nego na kopnem, smo imeli dovolj časa, da smo ponovili in dopolnili potrebne vednosti iz novogrškega jezika. Mislili smo, da se nemara pomenimo i s pomočjo Homerjevo Ali že pri prvem izkrcanju na grških tleh smo doživeli razočaranje. Naročili smo bili nekaj v obrežni kavarni, a brhki natakar vidče naše zapuščene končine, je poslal dečka, da bi nam o-čedil čevlje.

V Brindiziju smo stopili na italijanska tla. Razsvetljen pristan se je videl že iz daljave. Pozno zvečer je. Ladja je rabila debelo uro, da je pristala. V pristanišču je vse živo. Velika zasidrana vojna ladja je polna vojakov, ki bodo poslani v Afriko. Prebivalstvo se posavlja z obrežja od vojakov, godba igra koračnice za koračnice, z okna nabrežnega hotela govori neki dostojanstvenik o velikosti in slavi laškega kraljestva.

Proti polnoči smo dvignili sidra in parnik je jel pluti proti vzhodnim bregovom Jadranskega morja, ki so bili tedaj kakor v današnjih dneh priče vojnih dogodkov.

Albanija! Kako lahko včasih mnogo pomeni, kdor nič ne pomeni. Ali ni takih "albanij" tudi v človeškem življenju več kakor preveč?

Pusti in prazni bregovi so se prikazovali našim očetom, ko smo po zgodnji toaleti hiteli na krov, da se nadihamo svežjujočega morskega zraka. Kamorkoli se oko ozre, vsepovsod sivo skalovje, v katero se zaganja brezdanja voda in morski viharji. Nikjer nobenega drevesa ali zelenice. Samo na pobočju proti morju je mestoma postavljenih nekaj ribiških bajt kakor lastavice gnezda. Prav tik morja se vleče bore gozdek, ki pa je baš tedaj gorel!

Tam v teh negostoljubnih gorah je morala v današnjih dneh porazena srbska armada iskati zavetja. Lehko si mislimo, da so bili ti pohodi počasni in težki. V Albaniji je bil višek trpljenja, ki ga je pretrpelo srbsko kraljestvo.

V Brindiziju je stopila na ladjo sloveča angleška plesalka Miss Dunkhanova. Vitka, blede v črnem krilu. Pri avtomobilovi nesreči je izgubila dva otroka. Gre na Balkan z Rdečim križem. Vede se jako rezervirano.

V Santi Kvaranta, v albanskem pristanišču, vidimo prve sledove balkanske vojske. Razstreljene pristaniške zgradbe s potopljeno latino.

Nemci na Španskem. Število Nemcev na Španskem se je povišalo med vojsko na 50 tisoč.

djo. Ko smo bliže prijadrali, smo videli, da se je med belim skalovjem nekaj gibalo kakor mravlje. Sto konj, mežgov in oslov tabori tankaj. Prenašajo grški armadi v nostranost dežele hrano in strelivo po ozki cesti, ki drži od tu v Janino.

Obhajamo preje nego običajno. Stojimo na krovu, in oči nam iščejo obrežja daleč tam na obzorju. Vendar enkrat! Konture otoka Krfa se nam prikažejo v daljavi. Čim bolj se približuje ladja, tem lepša slika se nudi našim očem.

Ustavimo se daleč od pristana. Barke nas prepeljejo na kopno. — Krika in vika, smeha in vpitja je dosti. Cilj popotovanja je grad Ahilejon in pa prirodne krasote Krfa. V dalji 60 kilometrov se razprostira od severa proti jugu. Brušen zelen biser v sinjem morju s snežnobelim gradom Ahilejonom. Velikostno se dviga iznad morja sredi bujnega zelenja. Notranjščina je dragoceno opremljena z mnogimi umotvori. Kroginkrog dišejo bujni vrtovi, spredaj pa obhajujemo prelepo soho umirajočega Ahileja. — Spemo navzdol k modremu morju po lepih stezah. Vse priča in dokazuje, da si je ta kraj izvolila in ga okrasila dovezetna duša. To je bila rajna cesarica Elizabeta, ki je tu sem tako rada prihajala. Po nje tragični smrti je postal Ahilejon last nemškega cesarja, ki semkaj prihaja skoraj slednje leto.

Zamišljeni stojimo nad morjem. Moglo bi nam pripovedovati o starodavnih časih, o narodu Fajakov, ki je bival, tu o popotniku Odiseju, ki ga je sovražna usoda preganjala po teh vodah, zastoj hrepencega po dragem domačem pragu. Valovi pripovedujejo o minuli slavi starega veka, ki je segala do tu sem.

Danes se ponavlja zgodovina. — Krži postaja zopet prizorišče važnih važnih dogodkov, morda mu niti ne prizaneso vojni vihar. Kdo ve?

Med laškimi ujetniki na ljubljanskem gradu.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Stari ljubljanski grad, ki leži sredi mesta na višini 292 m, so zelo praktično izpremenili v ujetniški tabor. Del sedanjih laških ujetnikov je bil ujet dne 14. in 24. januarja pri Oslavju. Ujetniki so tu v karanteni; čistijo jih uši, cepijo proti koleri in kozam ter popolnoma zdrave odposljuje v Manthausen. Na Gradu je bilo doslej mnogo tisoč ujetnikov. — med njimi številni častniki. Italijani trdijo, da so se vseskozi častno in junaško borili, niso pa mogli izvesti niti lastnih napadov, niti vzdržati naših napadov. Zadnji ujetniki so bili izstradani, ker je bila preskrba med bitko onemogočena.

Moštvo se vseskozi pritožuje nad častniki in zagotavlja, da se častniki pred naskokom vedno skrivajo. Trdijo, da bi Italijani ne doživeli nobenega poraza, če bi častniki bili na svojem mestu.

Zadnji ujetniki so po večini mladi ljudje: vpoklicani so bili 20. februarja 1915, v štirih tednih so izvežbani in nato poslani na dopust, ob izbruhu vojske pa zopet vpoklicani. Pripovedujejo, da dobiva vojaštvo izvrstno hrano in dobro oblačilo in obnavlajo. Ujetniki so dobrodušni in ubogljivi ljudje. Trdijo, da za vojsko niso bili navdušeni, ko so pa prišli na bojišče, so se častno bojevali. V ujetništvu se ne počutijo srečne, vendar pa so mirni in pokorni in upajo, da bodo kmalu zopet prosti, ker so trdno prepričani, da Italija ne more prenesti dolge vojske.

Italijanski častniki so pa arogantni, izvenzemski nekega ranjega štabnega častnika. Zadnji ujeti častniki so mladi ljudje 17 do 18 let in izdajo na prvi pogled da poprej še nikdar niso poveljevali. So zelo razvajeni.

Komaj pridejo v ujetniški tabor, že zahtevajo fine srajce, lakste čevlje, parfem in pomade in so zelo razočarani, ker se jim ne ustreže. V nasprotju s pešci, ki imajo skoro vedno denar, so častniki večinoma brez sredstev. — Razmerje med vojniki in častniki je vzorno. Po končanem delu — izdelujejo krtače in lopate — hitijo k častnikom, s katerimi se dolgo časa razgovarjajo.

Nemci na Španskem. Število Nemcev na Španskem se je povišalo med vojsko na 50 tisoč.

\$1000.00 nagrade.

Zadnjih osem let se je selilo toliko Slovencev na svojo grudo, kakor ne nikdar prej. Naselbine so rasle, kakor gobe po dežju. Obljubovalo se je ljudem bogastvo, če se kupi le kosček zemlje v različnih krajih. Skoro vsi premislili poroki in odrešeniki naroda so dajali pa se posebno dobre svete, ne idi v Missouri, ker tam so zabe, kače in pa mrzljica.

Zadnje štiri leta se nisem baval s prodajo zemlje Slovencev, temveč jaz sem le pazno gledal nesramno reklamo in pa uspeh različnih naselbin.

Slovenec, ali ni res čudež, da so vse naselbine ostale le na papirju ter v možganah zginolih prerokov; zadnje na severu se podirajo celo s hrupom. Kajti Slovenci so bili vabljeni v kraje, kjer sploh ni mogoče živeti.

Edino v Missouri je ostala in procvita brez hrupa in reklame.

Vsak Slovenec lahko zasluži \$1000.00, ki mi pokaže 12 slovenskih kmetov v Floridi, Texas, Wisconsin in Michigan, kateri imajo obstoj vsaj tak, kot povprečno 12 slovenskih kmetov v Missouri, da se žive IZKLJUČNO le od kmetijstva.

Slovenec, ako želiš imeti dom, tukaj si ga lahko napraviti. O tem se prepričaj lahko sam pri rojakih, ki žive že več let tukaj. Mi ne pridelujemo pomaranč, zelene, fig, niti ne krompirja ali kumarca za \$200.00 na akro, niti se ne pečemo z mlekom v velikem obsegu. Temveč mi smo zadovoljni s koruzo, pšenico, ovsem, senom, deteljo, kuretnino, prešiči, govedo, konji in mulami, pridelamo pa tudi fižol, krompir, vsakovrstne sadja in posamezniki tudi nekaj vina, a živi se lahko dobro in pošteno. Taka je torej naša naselbina, ki ni v bogastvu, pač pa v procvitu in na solidni podlagi. Pridi obiskat Slovence in dobiš boš jesti kakor ne bolje v najboljšem hotelu v Ameriki in to vse domače.

Slovenec, ki želiš imeti svoj dom, na katerem je treba trdo delati, tukaj ga dobiš, boljšega nikjer širom Amerike, kolikor je meni znano. Jaz nisem agent od danes do jutri, ampak stalen posestnik in znan vsaj 50 milj naokrog.

Pridi v naše kraje in ako nočeš, ne hodi k meni, ker v Ripcity in Butler Countiih je precej Slovencev raztresenih. Prepričaj se, kako so bolni po zatrdilu ničvrednih ljudi, in našel boš le polnolične rdece otroke in ljudi, zdrave kakor kjerkoli drugje.

Dežela rabi pridne ljudi in zato Vas ona vabi in ne jaz. Vsa ravnina je sedaj v kanalizaciji in od mlak je bedasto govorenje od bedastih ljudi, ki ne poznajo dežele.

V desetih letih od sedaj preskrbi lahko južni Missouri vsa žita, prešiče in polovico govedi za 40 milijonov ljudi, da ne omenjam prav nič druge pridelke.

Zemlja se dobi tukaj primeroma poceni v valovitih krajih narejene kmetije in v ravnini pa gozd, ker čiste ravnine nikdo ne prodaja. Jaz ne prodajam nobenemu gozda v ravnini, ampak vse izčistim, da je za orati. Pridi in izberi si kos. Plačila po dogovoru, kakor moreš izplačevati. Imam precej svoje zemlje, ki je nemoreno urediti s svojimi financami. Prodam poceni in naredim kmetijo, kjer boš lahko mirno in zadovoljno živel. Pridi in pogled naše polje in pa pridelke, nikdar ti ne bo žal poznati našo deželo.

Ako pa hočeš čez noč postati premožen, potem naši kraji niso zate; če hočeš pa resnično pridobiti svoj dom s trdim delom, potem ga dobiš kakor nikjer drugje.

Zapomni si, dežela te vabi in ne jaz, jaz ne rabim tvojega denarja. Kupi sam in kjer hočeš in pridruži se nem, ker čimveč nas bo, tembolje bomo napredovali.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Joliet, Ill.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRZISNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikačaji se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnosti ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

V pasti.

Paul Bourget. — A. Kalan.

Konec.

— M. Bordin je videti zelo slabe volje. — mi zašapne. — morda vam bo znano, če potrebujete kaj malega kot predjelo, jaz imam sedaj toliko, da bi mu preložil. Slišajmo sem dobil nekaj pri — igri. — Jaz res obdajujem nje- gove slikarje, prav zelo. In res bi bil prav vesel. — Pa na nekaj sem se domislil. Jaz zbiram stare prastane, tudi njegovega mu ra- de volje odkupim. —

— Kje smo, — si mislim. — in kam zljada drvim.

In glasno mi rečem:

— Zakaj pa njega samega ne vprašate, gospod?

Bordin pa je v tem obrnil gla- vo, kakor da bi slišal, da se raz- govarjava o njem.

— Gospod Darsy mi je pravil o tvojem prstanu; rad bi ga imel za svojo zbirko; želim bi vedeti, če si ti voljan, da ga mu prepu- stiš. —

— Da bi prodal svoj prstan? —

Ta-le! — vzkligne slikar, dvi- gne roko in ogleduje rubin. In na svojem obrazu je kazal začu- denje, kakor se opazi pri človeku brez denarja, ki zagleda nenada- ma priliko, da bo zopet lahko pri- čel živeti, česar ni več upal. Sve- tlikal je z obrvmi, ustnice so mu trepetale kakor zapravljenec — pred novim zakladom. Oj, ču- dovit komedijant!

Zmajal je z rameni, bridko se, naemiril, kakor tak, ki obupa nad stvarjo, ki je zanj nedosegljiva. Obrne se k Darsyju, rekoč:

— Vsaj vendar veste tako do- bro kakor jaz, da ta prstan nima nobene vrednosti, ker je kamen ponarejen! — Vem, da ima drago- cen okvir. Vendar kar bi mi vi mogli dati, bi bilo le malenkostno v primeri na spomin, ki ga ima ta steklovina zame.

— Jaz zbiram take stvari, — odgovoril oduhlo čisto mirno. Ta drugi komedijant, toda bolj ne- varen, se je delal smehljaje, ka- kor bi res bil amater v teh stvar- eh, pa je le hotel napraviti zlo- čin, in to vedoma in namenoma.

— Ta prstan z ponarejenim kamnom, — je nadaljeval, — ima za me samo zarači sloga prav tako ceno, kakor za vas, morda še neko- liko večjo. Vi imate še druge rod- binske dragocenosti, ta okvir pa je morda edin v svoji vrsti. — Kaj bi rekli, ako bi vam zanj ponu- dil, — in glas njegov se mu je ne- kam ustavljal, — štiri tisoč fran- kov?

— Štiri tisoč frankov? — po- novil Bordin, kakor prestrašen vlad visoke svote. In zopet je po- gledal prstan, zmajal z glavo, re- koč:

— To vendar ne gre! To je več nego desetkrat toliko, kakor je vreden. — Toda kaj mi je poma-

gano s štiri tisoč franki? — Ven- dar pa mi ta prstan ni samo drag spomin, prstan mi je tudi skriv- nosten zaklad za vabo. —

— Torej pet tisoč? — reče o- deruh.

— Pet tisoč? — reče za njim zopet slikar, ponavljajoč svojo zvijačnost in ogledujoč svoj pr- stan. Znova se mu obraz nagubi, ustne se mu tresejo in pest se mu stiska. —

Tedaj pa sem opazil najbolj čudovitega simulanta pred seboj. Kakor da bi se boril v sreči pa naenkrat izšli iz sebe besede:

— Ker tako zelo hrepenite po tem prstanu, gospod, da hočete zanj plačati naravnost nesmisle- no ceno, sem pripravljen in ga vam prodam. — Dobiti moram deset tisoč frankov ali pa nič. — Če mi jih daste, je ta ponarejen rubin vaš. — Sicer mi je neizmer- no veliko na njem, vendar če mi toliko daste, se vsaj nekoliko splašam. —

In snel je prstan z mezinca, ko je stavil to ponudbo in sicer tako, kakor da bi mu bilo težko, zato je tudi obrnil proč oči, ko mu ga je ponudil.

Darsyju je obraz kar trepetal, tako je bil razburjen. Brez dalj- nih besedi seže v žep po svojo de- narnico, potegne iz nje šop ban- konveev, brez dvoma one, ki sem mu jih prejšnji večer izročil, da sem dobil vrnjeno zadolžnico za svojega mladega prijatelja. On ponudi šop Bordinu, ta mu pa iz- roči prstan. Na to pa me vnuh komtese Gorka, kakor da bi ga bilo sram take nečastne kupčije, prime za roko in me potegne ka- kor rmore od zelene mize, kakor bi se bal, da se zmaščuje nad- njima.

— Železi je treba kovati dok- ler je vroče. — mi reče. — Sedaj je polsestih ura; ob šestih smo v Monte Carlo. Še, pred večerjo do- bimo vse kar sem izgubil. Ali sta- viš?

— Komaj sva bila izven klu- ba, zakrohotal se je kakor prej- šnji večer in ponavljal:

— Kar je je! Kar je je! — In slovesno je dostavil:

— Prepuščimo pravico Bogu!

— Torej, ali sedaj že razumeš?

In pri tem on prinese iz žepa prstan popolnoma enak onemu, ki ga je ravnokar pred mojimi očmi izročil Darsyju za cel šop ban- konveev. Potem pa reče:

— To je isti prstan, samo v tem je pravi rubin. Moja pokoj- na stara mati je strastno ljubila dragocenosti; kakor sem ti že o- menil, Nikoli se ni ločila od njih tudi na potovanju ne. Njen so- prog je bil pa skopnih, to na — Poljskem sicer ni navadno, ven- dar bil je. Zato ji je dal napraviti raznih dijamantov, safirov in ru- binov po dvoje in vselej, kadar sta šla na pot, silil jo je, da je v- zela ona seveda nevedoče ponare- jene kamne seboj. To je on sto- ril, ker se je bal, da bi jo kdo pravil: kje na potu ne ukradel,

General John Pershing, poveljnik kazenske ekspedicije v Mehiki.

Tako sem prišel jaz v pošest teh dveh prstanov. Ako ga znotraj pogledaš, videl boš, da ima ta majhen križec vrezan, v tem edi- nem se razločita. — Včeraj sem imel na roki pravi prstan in dal sem ga Darsyju, rekoč, da je po- narejen. Poštenjak, on je seveda tekel naravnost k zlatarju, da preskusi kamen. Zlatar mu je za- gotovil, da je pravi. Darsy je mi- silil, da sem jaz bedak. Tu sem mu nogo nastavil. On je mislil, da sem jaz sin take rodbine, ki nikdar ne pregleda računa, ki ga treba plačati, še manj pa da pre- skusi dragocen kamen? — On se sedaj raduje, more! V svoji kratkovidnosti je bil prepričan, da sem mu jaz prodal prstan, ne da bi se počul pri strokovnjaku, ali je kamen pravi ali ne, za deset tisoč frankov, ki pa je med brati vreden štirideset tisoč. Priča- kuje ga za jutri. Toda priznati mi moraš, da sem dobro delal. Seveda si ne prisvajam, da sem si sam tega domislil, ker kakor ti znano, sem to bral v spominih, katerih sem ti že omenjal. Šlo se je samo za način.

— Torej je bil rubin, ki si mu ga prodal, ponarejen? — vzklri- nil sem naravnost očaran vsled tega razodetja.

— Ponarejen, da, popolnoma, kakor mi je bilo čast to tudi po- vedati Darsyju. Tebe pokliče in pri- ča, da mu nisem lagal, rekoč: Ta ponarejen rubin je vaš! Ali so to prav moje besede, da ali ne?

— Da, ti si torej le na videz grel svoje roke ob ognju, med tem pa si prav prstan snel in ga nadomestil s ponarejenim, in on je mislil, da je kupil prstan s prav- nim rubinom?

— In da me je osleparil. Do kakšnega sklepa si torej prišel?

— Do tega, da ne morem pre- nesti mirno, ker sem se udeležil, val, kakor si sam rekel, resne sa- le, toda to je vse kaj več.

— Ti si mi dal besedo, da mi ne boš dajal moralnih naukov, — prekine me Bordin in se še vedno smeja. — Vedel sem, da sneš be- sede. Toda jaz sem hotel le na- led speljati sleparjo. In to sem tudi dosegel. Čisto vse eno pa mi je, ako si ta negodnik Rene iz- posojuje svoj denar sto od sto.

Torej ti je prosto, da ustvariš po- ložaj, kakršn je bil poprej. Ti imaš menico mladega noreca v žepu; pojdi v klub, povej gospodu Darsyju prav jasno, to ti dovo- lim, kako sem ravnal, da dobim denar nazaj. Vrnj jih naši "žr- tvi" in prinesi mi moj ponarejen rubin. —

— Jaz tudi res grem, — sem odgovoril in šel v resnici v smeri proti klubu. Toda ustavil sem se in se hitro vrnil. Zagledal sem Bordinu, ki me je opazoval in se še vedno smejal.

— Ne, tega ne morem storiti. Morda imaš pa le ti prav. Ta to- lovaj je hotel tebe okraštiti, kakor je osleparil Reneja. Dobil je, kar je pošteno zaslužil.

— In da ti popolnoma razpra- šim tvoje pomisleke, zagotovem ti, da tudi njemu samemu dam nauk, kakoršnega zasluži, — re- če Bordin. — Jutri ob isti uri glej da si zopet v klubu. Verjemi mi, da bo kanjala manj zmo- glav, ako mu tu in tam pošteni ljudi dokažejo, da vedo tudi po- pravil: kje na potu ne ukradel,

Priznati vam moram, da sem vkljub svojemu pomirjenju bil v neki zadregi, ko sem vstopil v svojino prijateljem drugi dan v sobo, kjer se je prejšnji večer do- žiral ta prizor, zagledal Darsyja, ki je čakal pri vratih. Slepary se je brala z obraza neka drznost, ki se je takoj pokazala v nje- govih besedah.

— Čakal sem na vaju, gospo- da, — nama je dejal ter se pridru- žil z neko nesramno brezobraz- nostjo. — Vi ste dobili stavo, kaj ne da?

— Kakšna stava? — vpraša sli- kar in to z izrazom čudečega se o- troka. Želel bi, da ste ga videli in slišali kako je povdarjal besede.

— Kakšna stava, — no glede va- šega prstana, — ponovi oduhlo in srd mu je rasel. — Ne na- dajajte se komedije, gospod, sicer bi mislil. —

— Kaj bi mislili, gospod? — re- če Bordin. — Vi ste kupili za pre- tinstvo ceno ponarejen rubin, o katerem sem vam pred pričami izjavil, da je ponarejen.

Imenoval je mene in četrtega soigralca pri whistu.

— Ali ste mi morda kar na sle- po plačali deset tisoč frankov za rubin, ki je vreden štirideset tisoč frankov? — Sploh pa gospod, ke- do ste pa vi?

In tedaj mu je z zaničevanjem v oči in z žalitvami v besedah rekel:

— Ako se kdo peča s tako tr- govinjo kakor vi in posoja nesku- šenim mladeničem, ki so v stiski kakor Reneju deset tisoč frankov pa iztisne od njega podpis na me- nico za dvajset tisoč, mora biti le- vesel, da je le od časa do časa prisiljen stvar povrniti in sicer prisiljen na kolikor mogoče lep način. — Ako pa mislite, da ste upravičeni pritožiti se v tej zade- vi, vzeli bomo kot sodnike čla- ne klubovega odbora, ker se je vse tukaj izvršilo. Ali vi tega no- čete? Tedaj pa opustite take ne- vredne kupčije in bodite veseli, da ste dobili deset tisoč frankov, ki ste jih res posodili gospodu M. in imate poleg tega še ta pr- stan za obresti. Jaz vam ga pu- stim — za vašo zbirko. Dobili ste s tem gotovo svojih sedem od sto, ker zagotavljam vas, ta okvir je res nekaj redkega.

Ali ste kedaj v svojem življe- nju ubili kakšnega modrasa s svojo palico? Njegova nevarna stlača- na glava ne kaže bolj izrazito ka- zenoglavnega srda, kakor ga je ka- zal elegantni Darsy na svojem božjasto skrivljenem obrazu, ko mu je slikar kakor rabelj govo- ril. Res kakor rabelj je stal pred njim in Darsy se ni mogel vzdr- žati pred njim. Hipoma je izgi- nil iz sobe. In Bordin mu je rekel z zadoščanjem, ki mu je odseval iz oči:

— Nič ni odgovoril. Ti si ga videl. Nikar mi torej več ne reci, da sem imel morda prav, marveč kar naravnost reci, da sem imel prav.

— Da, ti si imel prav, — sem mu pritrdil.

Ali so imeli prav La Fontaine, slikar in gledališni igralce — ali ima prav general Turenne, ki je ostal mož beseda tudi nasproti tatu.

— To so tatovi, — dejal je, — jaz sem pa Turenne. — Tu je do- volj snovi že za daljše razgovore, kakor je ta dogodek, ki sem ga

pripovedoval pri onizju gospe M. — Oduh je jo skupil!

Iz spomina.

Za grobom grob. Že je postalo par duhovnikov žrtve svojega zla- tega principa: Z ljudstvom v vese- lih in težkih dneh! Padli so od so- raznih strelov. Kot blisk z jasnega me je zadela najnovejša novost, da je postal dne 11. februarja žr- tev laške granate tudi župnik Fa- bjan pri Sv. Luciji. Zgodilo se je menda to imenovanega dne popoi- dne.

Nimam namena opisovati dogo- dek natančneje, ker nisem v nopo- sredni bližini, a tudi ne pisati ne- krologa, zapisati mislim par besed o vtisu, ki ga je napravil name, ko sva se videla prvič in zadnjič in ta vtis ni bil slab, v mojem spominu živ kot mož v pravem pomenu be- sede.

Bilo je v jeseni na prvi dan tre- tje laške ofenzive, ko sem bil v se- danji vojni prvič pri Sv. Luciji. Jedva me je pustila prva vročica, ki objame človeka, kadar zabrizga in zatuli granata prvič nad nje- govo glavo, se zarije medalec proč v zemljo in se mi je zdelo v prijet- ni Münihovi sobi v pomenu s pri- jateljem Lejzetom naravnost do- mače in navadno, ko se spominiva, da morava vendar-le na plan in je najboljše, da si ogledava od grana- te razdeljena notranjinsko svetlo- nijske cerkve. Župnika ni bilo tre- ba iskati. Na vasi ni bilo nobenega, razen par dečkov in pa on se je sprehajal pred cerkvijo na solcu- tja-sem, tja-sem, gologlav in bral iz brevijarja.

Bil je precej močne, priljudne, a dostojanstvene postave, rdečega obraza, bistro sijajnih oči in nagle- ga mišljenja. Nasmehnil se nama je že od daleč, njegov nasmeh je imel nekaj širokega na sebi, in po- zdravil smo se, moj prijatelj me je predstavil.

— "Ta, ki piše?" je dejal in nje- gov pogled je obstal presojajoče na meni, čutil sem ga v globini in zdi se mi, da sem se mu zdela mlad in pa bleđ, bil sem ravno vstal od boleži.

— "Dobro!" je pripomnil slednjič, — "a ozdravite! Naše gore list — hribovec — bodite močan, kot hrast! V zdravem, močnem telesu, močna duša — razboljenosti ima- mo itak preveč. Od pisateljev se še mi nalezemo tega strupa!"

Kot mladenič je hotel v župnišče po ključ in ma odprl cerkvena vrata. Župnik nama je pripovedoval z živo vlnudnostjo in razkazoval natančno vse.

"Tisti večer so vzeli na cilj Sv. Lucijo", je pravil. "Vsi smo se v smrtnem strahu in zaupanju na Bo- ga stisnili v svoja skrivališča. O- krog četrte ure zjutraj je bilo, ko sem zasilil grozen pok. Mislim sem, da je zadelo kako hišo, podal sem se na vas in svetil z vžigalico mi- mo cerkve, kar sem zapazil, da so razdeljena vrata skoraj odprta in čudno štrle. Vstopil sem v cerkev in se takoj spotaknil ob kupu ka- menja in lesa. — Vidite, to na- pravi granata če zadene v polno."

Ko smo stopili iz cerkve, je po- kazal na grč v smeri proti Gorici: "Tam doli so se ugnezdili in nam pošiljajo darove. Praznih škatel sem nabral med razvalinami. Za spomin sem jih daroval že mnogo. Pojdite z mano, dobite eno!"

S število veselosti naju je pe- ljal v župnišče, kjer nama je po- kazal par kosov granat, vrhnjih delov s kosom vpgnojen srednje- cevi: "Ponev za cvrtje masti", se je šalil. "Primitve, kako je to tež- ko." V omari je imel prazne šrap- nelske tulce, podobne vazu za cvetlice. Pokazal mi je enega: "Ta ima kapo iz aluminija, iz katerega delujejo vojaški prstane. Ta je moj. Izmed drugih izberite!"

Ko sem ga izbral: "Postavite ga na mizo, boste lažje pisali o voj- ski. Cvetice vanj! Ko bi Lahi ve- deli, kako lepo znamo uporabljati darove..."

Privlekel je pehar poln šrapnel- skih krogel. "Nabiral sem jih, kot jagode. Deset vam jih dam. To je dragocenost..." Nasmeh mu ni izginil z obraza, z vsega se je tako jasno bralo moštvo, zdrav humor združen z modrostjo.

Ko mi je zavijal "spomin", je pokazal še šrapnel, ki je bil zdrob- ljen, a zdaj zvezan v celoto z vrvi- co, samo enega kosčka je manjka- lo: "Ta je padel k Sv. Mavru, v cerkev tu zgoraj na hribu..."

"Pa ozdravite; to je glavno!" Ko nama je stisnil roko in naju spremil pred župnišče je zamahnil z desnico še enkrat v slovo: "Na svidenje!" in se smehljaj. Srečal sem ga tisti večer še enkrat na va- si in nikdar več.

Ko bo pomlad prinesla cvetje v mojo šrapnelsko vazo, bom mislil nanj in na njegove prve besede, ki mi jih je govoril...

Dekle onkraj ceste.

Priredil F. R. D.

Vsak večer gledam iz svoje so- be prek streh in dimnikov ter zrem skoz jasno razsvetljeno ok- no. Mala svetilka žari v preprosto opremljeni sobici. Vitko, plavo- laso dekle stane tam, okretno se suče za lepim, belim zagrinjalom. Tam je bila že dolgo časa, vedno sama. Morda je delavka, morda vzgojevalnica, ali pa učiteljica glasbe. Ne vem, kdo in kaj da je.

Vedno sem bil vesel, kadar sem jo opazoval. Svojo malo mizico je odmaknila od okna, postavila jo pod svetilko, sedla ter se sklonila nad knjigo. Včasih je bilo že po- zno ponoči, ko je zaprla knjigo.

Tekoma zadnjih par tednov je večkrat po večerji vzela male li- ste svetlo belega papirja iz pisane Skatlice, sedla za mizo ter pisala. Pisala je in pisala, s sklonjeno glavo, na lepem obrazu pa se ji je odražal otožen nasmeh, kadar se je vzravala — se mi je zdelo.

Nekaterikrat se mi je dozevalo, da morem razločno videti, kaj je napisala: "Moj nadvse ljubljeni! ... Da bi se srečno vrnil nazaj k meni! ... Sreč mi v ljubezni drhti ob mislih nate..."

Pisala je mnogo pisem in kart. Vedno je bila pozna ura, ko se je stemnilo v njeni sobici.

Včasih je delala male zavojčke. Kaj je delala vanje, nisem mogel razločiti, toda zavijala je s skrbjo vroče dekliske ljubezni. Gotovo so ji drhtele roke, ko je prijemala kos za kosom. Gotovo so ji žarele oči, ko jih je skrbno zavijala. In ko je zapirala pokrov zavoja ji je brezdvomno svigalo veselo drhtenje po obličju.

Tako dobro razločujem njeno svetlo okence nad dimniki iz svo- jega vrhnega nadstropja. Ko sem jo zopet videl pred nekaj dnevi pod malo svetilko, ji je drhtelo krasno telo, ko se je z roko nasla- njala na mizo. Skočila je od mize stopala po sobi, ozirala se s plaš- nim pogledom okrog ter si zakrila oči. S stisnjenimi pestmi se je tol- kla po senih in prsih ter v ne- nem gorju vila roke.

Kadar se zdaj ozrem v njeno okno, kjer za svetlim zagrinjalom žari svetilka, ji vidim plakajočo. Ne morem slišati njenih vzdihov, zdi se mi pa, da občutim vsò bo- lest strtega srea.

Vedno je že temna noč, ko se stemni v njeni sobici.

PREDSMRTNICA.

Iz daljave, kjer križajo se krogle smrtsonse, oči sem videl Smrti neizprosne, oči globoke, žejne in krvave...

In čul sem pesmi dih hropečih prsi splavati v daljino... Spomin, ki išče daljno domovino, ko mož na tla se zvrne nem in tihi.

Janko Samec.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Skrbi za dušo, v platno vez. —50
Marija Varhinja, v platno vezano —50
Marija Varhinja, v usnje vez. \$1.20
Sveta Ura, v usnje vezano \$1.20
Rajski Glasovi, v platno vez. —45

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški —25
Ahnov nemško-angleški tol- mač, vezan —50
Berilo prvo, vezano —30
Berilo drugo, vezano —40
Cerkvena zgodovina —70
Domači zdravnik —50
Hitri računar —40
Psemarica, nagrobnice \$1.00
Poljedelstvo —50
Popolni nauk o čebelar- stvu, vezan \$1.00
Postrežba bolnikom —20
Sadjejeva v pogovorih —25
Slovensko-angleški in angl. slov. slovar \$1.50
Slov.-angl in angl.-slov. slovar —50
Slovenska Slovnica, vez. \$1.20
Trtna us in trtojeja —40
Umna živinoreja —50
Umni knetovalec —50
Veliki slovensko-angleški tolmač \$2.00
Voščilni listi —25
Zgodba sv. pisma —60
Žirovnik, narodne pesmi, a t. 3. zvezek, vez., po —50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Božični darovi —15
Ciganova osveta —25
Don Kičot —20
Erazem Predjamski —20
Fabiole —35
Gočevski katekizem —25
Hedvika —25
Hildegarda —25
Hirlanda —25
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po —20
Ilustrovani vodnik po Go- renjakem —30
Iznanami, mala Japonka —20
Izdajalec domovine —20
Jaromil —20
Jeruzalemski romar —45
Knez črni Jurij —25
Krvna osveta —20
Leban, 100 beril —20
Malomestne tradicije —25
Melisa, 1. in 2. zvezek —80
Minjarjev Janez —45
Mrtni gost —25
Na jutrovanje —30
Na različnih potih —20
Nedolžnost preganjana in poveljčana —20
O jetiki —15

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cveticami, humoristične, božične, no- voletne in velikonočne, komad po dueat po —03
Z slikami mesta New Yorka po —25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali —35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali —10
veliki —25
Balkanski držav —15
Evrope, vezan —50
Vojn astenska mapa \$1.50
Zemljevidi: New York, Co- lorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsy- lvania, Minnesota, Wis- consin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po —25
Avstro-Ogrske mali —10
veliki vezan —50
Celi svet —25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet \$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v go- tovnini, poštini nakaznici, ali poštini namnak. Poština je pri vsaki snah že vračunana.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Žrtve vojne. Iz Preloke pri Vičici poročajo: Hudomušci pravijo, da je Bog pri ustvarjanju sveta pozabil na Preloko, zato jo je, ker ni bilo drugje na Kranjskem že več prostora, potisnil doli v kotiček ob Kolpi. Pa če tudi smo v kotičku, smo pa zato na prijaznem hribočku z lepim razgledom doli po Hrvaškem. Pa tudi gibljemo se še nekaj. Dajemo, kar se od nas v sedanjem vojnem času zahteva, kot drugod po Kranjskem. V vojnem metehu tudi na naš kotiček niso pozabili. Dali smo dosti krvnega davka, pa še več bi ga, ko bi ne bil izvalil ameriški kranjski toliko moških čez lažo. Podpirali smo razne dobrodelne namene: nabirali platno, nove vreče za vojske, dajali za Rdeči križ, slepce, begunce itd., kakor smo pač mogli. Izmed vojakov na bojišču smo izgubili četovodjo Miko Starešiniča, ki je padel pri Jablonki v Galiciji. Padel je tudi ob Dajstru Miko Balkovec, star 32 let, vester in marljiv gospodar. Že dolgo časa se nahaja v ruskem ujetništvu drugi Miko Starešinič, posestnik iz domače vasi. Tudi Miko Čemas in Fran Starešinič, oba iz Zilj, sta zaslula med ujetnike. Pogreša se prejšnji cerkvenik Peter Radovič. Stal je proti Rusom. Prej je vedno domov pisaril, a že kakih devet mesecev ni glasu več od njega. Bil je vester cerkvenik, zelo pošten mladenič, priljubljen pri vseh. Njegov brat Jožef, ki je bil ranjen od italijanskega šrapnela na roki in se zdravi v Čakaturu na Ogrskem, je prišel za en teden na dopust. Marsikaj zanimivega nam je povedal iz vojne. V Temešvaru na Ogrskem se nahaja v bolnišnici občinski odbornik Miko Gerdun, ki se je nalezil nevarne bolezni v boju proti Srbom. — Iz Adlešić poročajo: Kako dolgo radi v sedanji vojni pismo iz Rusije na Kranjsko, kaže nam tale slučaj. Dne 20. sept. lani je pisal naš vojak Ivan Gabrijan iz Adlešić št. 25 svojemu očetu vojno dopisnico, na kateri mu sporoča, da je od 12. sept. v ruskem ujetništvu. Pise tudi se: 6 dni smo marširali, zdaj gremo pa na vlak. Druga mi pisal, razun da je gratuliral očetu za god za dan svetega Mihaela. In to dopisnico so dobili šele 25. febr., torej čez več kakor 5 mesecev. Iz tega se razvidi, da se bo gotovo še marsikateri Slovenec oglašil iz ruskega ujetništva, o katerem se gotovo misli, da je že med mrtvimi, ko ni o njem več mesecev nobenega glasu. — Iz ruskega ujetništva se je po dolgem času oglašil Karol Stine, posestnikov in mlinarjev sin v Šmihelu št. 19 pri Novem mestu. Smatrali so ga že za mrtvega, kar se naenkrat oglašil z dopisnico, da se bolan nahaja v Ilinski bolnici. Permski ujezd, Permska gubernija. Šlužil je pri 17. pešpolku, 3. stotniji. Kdaj in kje je bil ujet, ni znano.

Za vojske. Približno 200 K je nabral dosedaj že tretji red novomeškega okrožja za razne stvari, potrebne vojakom. — Šolska mladina v St. Jerneju je za vojne namene napletla in darovala 1586 in slavnih kit ter oddala še 76 ržnih ščupnikov. Tamošnja šolska mladina je v sedmih tednih po vinarjih nanosila do sedaj že 132 K 5 vin.

Najvišjo zahvalo naučnega ministrstva je prejela gospa Lina Trostova, učiteljica v St. Jerneju, za uspešno delovanje pri preskrbi toplih zimskih brnil za vojske v jeseni 1914. leta. In za uspešno podporo te akcije pa je prejel priznanje od deželnega šolskega sveta potom okrajnega šolskega sveta nadučitelj in voditelj Karol Trost istotam.

Uradno se razglasa: Pri zadnjem napadu sovražnih letalcev na Ljubljano se je dogodilo, da so se zanesle nerazstreljene bombe v hise in da se je pri eni celo poskušilo vžgati obditi. Ker vsako najmanjše premikanje lahko povzroči razstrelitev, se resno svari pred dotikanjem nerazstreljenih bomb ali izstrelkov sploh, ter se najditelj v splošno korist pozivlja, da pusti izstrelke nedotaknjen na mestu, kjer ga je dobil, ter kraj, kjer ga je našel, takoj naznani najbližji oblasti oz. romu varnostnemu organu. Najdene izstrelke je na kraju, kjer so se našli pod varstvom varnostnega organa ali druge zanesljive o-

sebe, toliko časa nedotaknjene pustiti, dokler ne pride organ centralnega artilerijskega depoja in izstrelbe ne razstrelji ali odstrani.

Nagli sod. Lepaki razglasitve naglega sodstva so se iznova razposlali in nabili na vidnih mestih in krajih. Deželna vlada vnovič nujno opozarja prebivalstvo cele Kranjske na to vevlačno razglasitve naglega sodstva, da naj ljudstvo zares in dobro prečita ter upošteva dotična določila, da se svari pred izvršitvijo na lepaki navedenih hudodelstev in da se bode vsakdo, ki zakrivi tako hudodelstvo, sodil po nagledu sodstva in kaznoval s smrtjo.

Izpred sodišča. Okrajna sodnija v Rudolfovem je o obtožbi upravitelja državnega pravdnstva zoper Marijo Pelko zavoljo prestopka po § 14. naredbe z dne 7. avg. 1915 v navzočnosti upravitelja državnega pravdnstva proste obtoženke Marije Pelko po dne 22. febr. dognani glavni razpravi po predlogu obtoženke, da se obtoženka kaznuje, razsodila tako: Marija Pelko, 24 let stara, rojena v Toplicah, omožena, gostilničarka tam, nekaznovana, je kriva prestopka po § 14. ces. pat. z dne 7. avg. 1915, storjenega s tem, da je dne 3. in 4. febr. 1916 v Toplicah v njeni gostilni prodajala vojakom krvave in jetrne klobase komad od 80 vinarjev do 1 krone, dočim so v drugih gostilnah take klobase od 50 do 60 vin., torej zahtevala, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem, za neobhodno potrebne reči čezmerne cene, in se obsodi radi tega po § 14 omenjenega patenta na 10 kron globe, v slučaju neizterljivosti 2 dneva zapore in poleg tega se z globo 10 kron, v slučaju neizterljivosti pa na 1 dan zapore. Dalje se v smislu § 19 imenovanje cesarske naredbe določi, da se ima ta sodba odjaviti v listih in nabiti javno v občinah, kjer obdolženka stanuje in kjer je izvršila kaznjivo dejanje. Nadalje se obtoženka obsoja v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

Draginja. Iz Adlešić poročajo: Letošnja silna draginja se kaže tudi pri drvi. Seženj drv je stal letošnjo zimo v Metliki, kakor se govori, 50 K. Neka žena iz Karlova pa je pisala svoj sorodnici v Adlešić, da naj ji pošlje na kak način, četudi po železnici, seženj drv, da bi ji poslala zanje rada 90 K. — Da se približuje pomlad, kaže nam tudi to, da so se vrnili k nam izmed ptic-selilk že skoraj. Dne 18. febr. je nekdo videl prve 4. Tako zgodaj se k nam se niso vrnili.

Draginjske podpore. Na predlog deželnega glavarja je deželni odbor v svoji seji sklenil draginjske podpore ljudskošolskemu in meščanskemu učitelstvu v enaki izmeri in enakem obsegu, kakor so se izplačale oktobra 1915.

Smrtna kosa. Dne 24. febr. je umrla Marija Debevec, kuharica na Mirni. — V Kropi je umrl na svojem domu dne 25. febr. Andrej Zgaga, župni upravitelj v pokopju.

Mrtvega so našli dne 28. febr. 68letnega Antona Radeček iz Dolenjeve Grčevca v nekem vodnem jarku blizu njegovega doma. 22. febr. se je v temni noči vračal na svoj dom. Gotovo mu je spodrsnilo na obronku. Zdrknil je v skalnat jarek ter se deloma ubil, deloma je utonil.

Nesreče. Fran Martinčič, posestnik na Ravneh pri St. Rupertu, je padel z drevesa, katerega je obsekaval, pri čem si je zlomil hrbtenico in ni upanja, da bi ozdravel; Janez Lavrič, učence ljudske šole iz Gornjega Polja pri Soteski, si je zlomil desno nogo v stegnu. Oba ponesrečenca se nahaja v bolnišnici Usmiljenih bratov v Kandiji.

Tretjeredniški jubilej. V nedeljo 27. febr. se je vršila v novo-meški frančiškanski cerkvi nena- vada slavnost, kakršne še ni bilo v Novem mestu. Štiri članice tretjega reda sv. Frančiška so bile tako srečne, da so doživele svojo 60. in 50letnico, kar so se posve- lile že v nežni mladosti tretjered- nemu bogoljubnemu življenju. Demantni jubilej — 60letnico, o- taknjen na mestu, kjer ga je dočaka- la Šiška Marija. Ana iz Varte va- si; zlati jubilej — 50letnico — pa romana varnostnemu organu. Naj- done izstrelke je na kraju, kjer so se našli pod varstvom varnostnega organa ali druge zanesljive o-

ra se pa zaradi bolezni ni mogla udeležiti tega praznika.

Prestavljeni so bili: okrajni glavar Friderik Mathias iz Krške- ga k okrajnemu glavarstvu v Ra- dovljico, deželni glavar tajnik Pavel Svetec iz Litije k okrajne- mu glavarstvu v Krško in okrajni nadkomisar Hagon Hofbauer pl. Hohenwall iz Ljubljane k okraj- nemu glavarstvu v Litijo; ob- enem se jim je izročilo vodstvo navedenih uradov.

Poročil se je dne 1. marca No- vomešan dr. Robert Ogoreutz, o- krajni sodnik in sodni predstoj- nik v Ljubljani, z gđ. Marijo Piccoli, hčerko dvornega založni- ka in papeževnega dvornega založ- nika Gabriella Piccoli, lekarnarja in posestnika v Ljubljani.

ŠTAJERSKO.

Žrtve vojne. Od Sv. Jurija ob Ščavnici poročajo: Smrt je pretr- gala nit življenja Tončku Do- manjko, poddesetnika v bosensko- heregovinskem pešpolku in biv- šemu uradniku tovarne Cellulose v Drvarju v Bosni. Rojen je bil v Sovjaku leta 1896, in je prostovoljno vstopil v vojaško službo. Bojeval se je več mesecev proti Italijanom; pomoči od 13. na 14. januarja mu je italijanska krogla zdrobila prsi. Težko ranjenega so ga prenesli v bolnišnico, kjer je z obéudovanjem vredno potrpežli- vostjo prenašal hude bolečine in je tudi tam izdalni svojo dušo. Poročilo o njegovi smrti od nje- govega nadporočnika priča, da si je s svojim lepim obnašanjem in s svojo pridnostjo naklonil srea vseh in da vsi žalujejo za njim. Vojaška gomila v Remah pri Go- rici krije zadnje ostanke mlade- niča. — Z ruskega bojišča poro- čajo: Nemila smrt nam je ugra- bila vrliga mladenič Mihaela Ferliča, doma iz Bukovec niže Ptuj. Star je bil 25 let. Poslovil se je od doma dne 27. julija 1914. Bilo je zelo priden in pošten. — Z italijanskega bojišča je došla žalostna vest, da je padel, zadel od granate, priden mladenič Fr. Glavnik, rojen v Radomerščaku pri Ljutomeru leta 1887, torej v vasi, kjer se je pred dobrimi sto leti rodil slavni nečnjak vitez dr. Fran Miklošič. Rajni je bil vpo- klican dne 15. januarja 1915 kot črnovojnik pri domačem 87. peš- polku. Poslovil se je od svojih do- mačih zelo težko, sluteč, da jih ne vidi nikoli več. Dne 20. februarja je že odrinil na severno bojišče, kjer se je boril v Karpatih in ob reki Dunajster. Na tem bojišču mu je smrt prizanesla. Dne 10. avgu- sta pa je moral na italijansko bo- jišče, kjer se je bojeval do 22. oktobra, kateri dan je bil ranjen na glavi. Zdravil se je v Kamni- ku, odkoder je ozdravljen odrinil v drugo dne 27. decembra proti Italijanom. Tokrat pa mu sreča ni več bila mila, kajti že dne 20. jan. mu je pretgala nit njegovega življenja granata. V prvi sili mu je prihitel na pomoč njegov zvesti tovariš Fran Ivančič iz Ver- žeja, ki mu je obvezal rano. Pri- sedši do zdravniške postaje pa je revež že izdihnil svojo dušo. Dva dni pred smrtjo je še bil previden s sv. zakramenti, kakor je poro- čal njegov tovariš Anton Kosi iz Noršine. V vsakem pismu je o- menil, da bi še vsaj enkrat rad vi- del svoje blage stariše, brata in sestro; pristavil je pa vselej: "In če to ni mogoče, naj se zgodi po volji božji!" — Iz Gornje Radgo- ne poročajo: Dne 31. januarja je padel na južnem bojišču mladenič Janez Pavlič, kmečki sin iz Čreš- nejve, star 21 let. Praporščak njegovega bataljona je pisal ma- teri padlega pismo, ki naznanja, kako priljubljen je bil pokojni pri svojih višjih in tovariših. Pred očmi svojih tovarišev je bil smrt- no zadet od sovražne krogle. Po- kopan je na pokopališču in nje- gov grob je skrbno obvarovan. — Od Sv. Benedikta v Slov. gor. po- ročajo: Na južnem bojišču je pa- del, zadet pomoči od sovražne krogle, mladenič Janez Reiter iz Trstenika. Tovariši so materi do- mu poročali o nesreči, jo tolažili in priznali, kako so rajnega vsi ljubili in spoštovali.

Pogreša se Ignacij Golob, ki je služil pri lovskem bataljonu št. 9. Zadnjikrat je pisal 6. jan. 1915 iz Grada. Bil je pri marširanjih. Po njem poizvedujeta Pavla in Neža Golob, posestnici v Žikar- cah, pošta Sv. Barbara pri Mari- bornu.

Umrl je Ivan Sternad, posest- nik v Gornjih Gorah.

PRIMORSKO.

Pogreša se. Josipina Šiligoj iz Barbana št. 14, pošta Biljana v Brdih pri Gorici, sedaj begunka v Steinklamu, pošta Rabenstein-Steinklamu, Lager-Baracke 59, poizvednje po svojem svaku Janezu Šiligoj, ki je služil pri 97. pešpolku, 6. nadomestni stotniji. Pogreša se od meseca maja 1915.

Nemčija bo zgradila Gorico. Ker sta sklenili mesti Dunaj in Budimpešta, da bosta zgradili s pomočjo zbirki po vsej Avstriji porušena sela v vzhodnem delu Prusije, so sklenili sedaj v Nem- cijah, da bo po vojni Nemčija zgra- dila porušeno Gorico. Seveda so to le neobvezne govorice, na ka- tere se vsaj v polni meri ne sme prav nihče zanašati.

Star čevljar kot blagajna. Erminia Marega v Trstu je prejela na sodišču pripadajočih ji 200 K. 100 K je poslala sinu, ki je pri vo- jakih, 100 K in zlato verižico je pa spravila na kraj, ki se ji je zdel najbolj varen — v star so- progov čevljar. Soprog, nič hudega ali pravzaprav nič dobrega sluteč, je nesel dotične čevlje v popravo k čevljarju M. Marsichu. Kmalu nato je hotela Marega vzeti svoj zaklad iz varne shrambe, pa kako se prestraši, ko ne najde dotičnih čevljev. Vpraša soproga in ta ji pove, da je nesel čevlje k čevljar- ju. Žena hitro teče k Marsichu, pa ta in njegov pomočnik N. Skof. doma iz Raketa, odločno trdita, da nista videla ne denarja in ne verižice. Čevljar pa je seveda bil prazen. Ker je Skof takoj nato pustil delo in popival, ga je Ma- rega ovadila ter so ga zaprli.

DALMACIJA.

Pevšanje. Major Stanislav Tu- rudija, častnik 22. dalmatinskega pešpolka, je bil v priznanje svojih izrednih zaslug na bojišču po- višan v podpolkovnika. Major Tu- rudija velja med hrvaškimi čast- niki kakor nekaka bajna oseba. drzna in pogumna do skrajnosti, a za sovražne krogle nedotakljiva. O njem in o njegovem juna- stvu se pojejo pesmi in pripove- dneje skrivnostne pravljice o njegovih zvezi z višjimi močmi, ki ga varujejo pred sovražnikom vsega zlega.

Nova naselbina.

Rojakom, kateri so name- njeni naseliti se v Lange- loth, Pa., kjer deluje Ame- rican Zinc & Chemical Co. naznanjam, da imam napro- daj vsakovrstna poslopja za obrt, hiše v najem, ter praz- ne lote.

Vsa pojasnila daje **JOSEPH ROSTAN,** Real Estate & Fire Insurance Box 360, Langloth, Pa.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th St. N. Y. **NEW YORK.** Starokrajski slovenski zdravnik. Zdravi uspešno bolezni žolca, pljuč, jeter, melurja in vse notranje bolezni, ka- kor slabokrvnost, revmatizem, srčne bo- lezni, božast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. Zdravnik sam govori slovenski. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih večer. Med- pro Ave. in Ave. A. Bliz 1 Ave. Pi- šite ali pridite osobno.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v državi ILLINOIS naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH, kateri je pooblaščen pobirati na- ročnino na naš list, knjige in dru- ge v našo stroko spadajoče posle- ter izdajati pravoveljavna potr- dila, vsled česar ga rojakom naj- topleje priporočamo. — Upravištvu Glas Naroda. Box 161

Rad bi izvedel za svojega brata ALOJZIJA MOŽINA, doma iz Novega mesta na Dolenjskem. Pred tremi leti je bil v New Yorku. Prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga javi, ali naj se pa sam oglašim svojo- mu bratu: Stanley Možina, 2739 Hamilton, Chicago, Ill. (30-3—14)

Rad bi izvedel za naslov svojega bratranece JOŽEFA RANGUS. Doma je iz Gornjega Vrhpolja na Dolenjskem. Svoječasno je bival nekje v Pennsylvaniji. Ker mi je njegov naslov neznan, prosim cenjene rojake širom A- merike, ako kdo zna, kje se na- haja, naj mi blagovoli nazna- niti, ali naj se pa sam oglašim na naslov: John Zagore, Box 136, Thomas, W. Va. (29-31—3)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovincem naznanjam da se nahaja moj SALOON po- bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. št. 413. Za obilen posest se priporočam **JOS. SCHARABON**

Kje je FRANK ZADEL? Doma je iz Jurishe na Notranjskem. Pred tremi meseci je bival na Yelk, W. Va., sedaj mi je pa njegov naslov neznan. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, naj mi sporo- či njegov naslov, ali naj se pa sam oglašim. — Matthew Zadel, Box 75, Thomas, W. Va. (29-31—3)

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila rastejo v 15-16 tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in neboj odpadali in ovisli. Revmatizem, kostbol ali trganje v rokah, ušesih in v krku, v osemih dneh popolnoma ozdra- vi. Rane, opekline, hule, ture, kraste in grizle, potne more, kurje oči, otečline v par dneh po- popolnoma odstranijo. Kdor bi svoje zdravila brez uprlega rabil mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po- cenik, knjižnico in Sepet Kolodiar in pošljite 4 cente v markah za pošto.

JACOB WAHČIČ, 1092 E. 64. St., Cleveland, O.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata ANTONA FRANK. Do- ma je iz vasi Celje pri Ilirski Bistrici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam oglašim svojem bratu: Jacob Frank, Box 255, Norwich, Pa.

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vsekakor zanimiva knjiga, kakršne še nimajo Slo- venci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užit- kom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do- zdaj še slutiti ni. Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajstimi kras-nimi slikami. V njej so natanč- na navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje poljsenji pojavi, katere smatra navaden človek za nenaravne. Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Ont, ki ni ž njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri: **"SLOVENSKA KNJIGARNA,"** P. O. Box 1611, New York, N. Y.

OGLAS. Cenjenim rojakom priporočam svoja **NARAVNA VINA.**

iz najboljšega grozja. Najboljše staro belo vino Ries- ling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je všteti tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je ro- jak M. Žugel. S spoštovanjem **S. JACKSE,** Box 161, St. Helena, Cal.

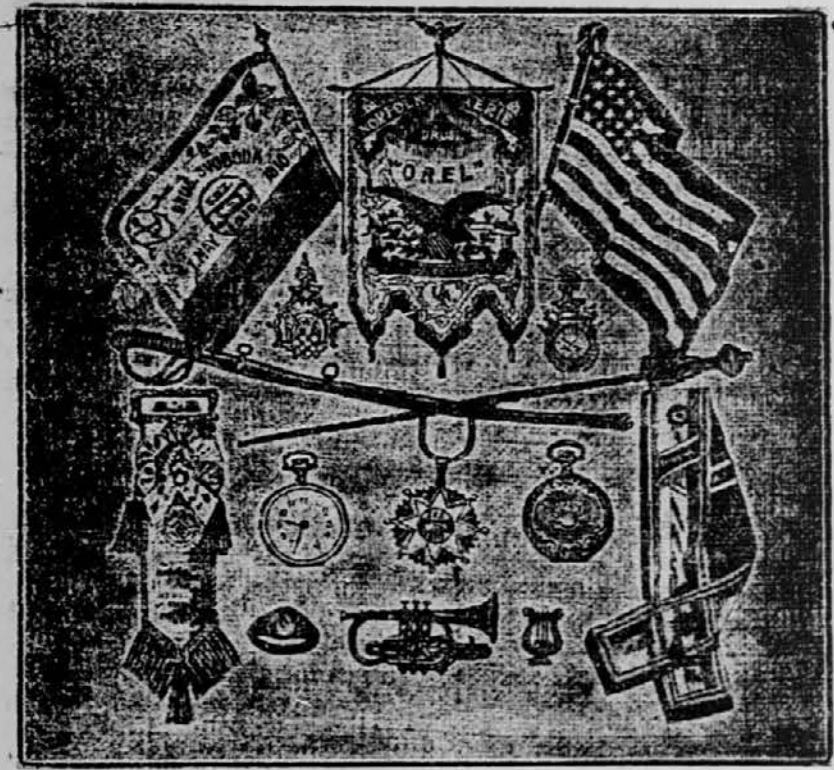
Na uslugo smo vam.

Če hočete boljše uspevati v svo- ji trgovini na ta način, da si preskrbite električna znamenja ali lepše razsvetljena izložbena okna — če hočete znižati svoje stroške na ta način, da boste rabili več ekonomične sile — če hočete razsvetliti svoje stano- vanje na lepši in privlačnejši način — pogovorite se z nami.

Preskrbeli vam bomo električne sile za svet- lobo, gorkoto in silo. Zastopnik naše trdke vas bo na željo ob- iskal. Pišite ali telefonirajte takoj.

The New York Edison Company

At Your Service • General Offices: Irving Place and 15th Street Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public 424 Broadway 126 Delancey Street 19 Irving Place 1124 West 42d Street 151 E. 94th Street 27 E. 125th Street 362 E. 149th Street *Open until Midnight

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, privrčke, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Uprasanje Vas stane le 2c. pa si bodele prihranili dolarje. Četnike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite pod: **IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.**

Nov uzoren pisalni stroj!

The No. 9 **OLIVER** The Standard Visible Writer **KUPITE GA SEDAJ!**

Da, triumf na tem polju je tu! Ravno je prišel — in prišel leta, predno so ga izvedenci pričakovali. Izdelovalci so delali celo življenje, da dobijo ta ideal- ni stroj. Oliver je zopet zmagal kot je zmagal, ko smo dali svetu prvi vidljivi stroj. Gotovo ni pisalnega stroja na svetu, ki bi bil sličen novemu Oliver "9". Mislite na tako nežen pritisk, da bi stopinja mačice pritisnila tipke!

POZOR! SVARILO! Najnovejša iznajdba, ka- tere je opaziti na tem stroju, kontrolira vse Oliver. Celo naši prejšnji modeli — slavni kot so bili — niso imeli dvoj- nega premikača. Ta daje celo kontrolo 34 črk in znamenj v mala prsta- leve in desne roke! In ta vam pusti, da jih pišete le z 28 tipkami, najmanjšim šte- vilom na katerenkoli pisal- nem stroju. Pisalci na vse druge stro- je lahko rabijo Oliver "9" — tako ter hitreje in lažje.

17 CENTOV NA DAN! Zapišite si, da pe ta najno- vejši Oliver "9" največja vred- nost, kar se jo je kdaj dalo v kakem pisalnem stroju. On ima vse prejšnje posebne iznajdbe — vidno pisavo, avtomati- čni "spacer", 6 in 1/2 unče touch ter dodatno poljubni premikač, izmenjalni trak ter vse najnovejšje iznajdbe. Kljub temu pa smo se odločili, da ga prodajamo vsakemu po našem slavnem načrtu — 17 centov na dan. Sedaj si more vsakdo nabaviti ta najboljši pisalni stroj, s slavnim PRIN- TYPE, ki piše kot tisk. (in bodite med prvimi, ki bo do poznali čuda tega pisalnega stroja. Spoznajta, zakaj se poslužujejo tipisti, delodajalec in privatniki povsod Oliver pisalnega stroja. Odpošljite dopisnico takoj. Nikakih obvez- nosti. Veselilo nas bo pojasniti vam vse.)

THE OLIVER TYPEWRITER CO., 310 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V KURUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NAJNAJŠE

B. SEVERY:

Smrt Johna Darowa.

9

(Nadaljevanje).

— Če te sumnja ne vara, se lahko reče, da si dosegel skoraj vse. Takoj sem šel domov in povedal Florenci in svoji sestri, kaj mi je pojasnil prijatelj. — Obe sta bili razburjeni, Florenca me je pa slednjič hvaležno pogledala, kakor da bi mi hotela reči — Hvala le pa za to ugodno novice.

Tri dni pozneje mi je Maitland pisal in me prosil, da naj ga obiščem. — Misleč, da se je pripetilo kaj važnega, sem se takoj odpravil k njemu.

Sedel je pri mizi in me čakal. — Ponudil mi je roko rekoč: — Hvala, da si prišel. — Jaz še vedno premišlujem, zakaj je morilec umoril Darowa. — Iz kakšnega vzroka? Samo norec bi ga umoril brez vzroka? Saj res, norec! Na to pa še skoraj mislim nise. — Ali so se že pripetili taki slučajji?

Povedal sem mu, da bi jaz takoj zavrgel to teorijo. — Pa še nekaj, prijatelj. — Kaj pa? Govori!

— Morilec se zanima za knjige, v katerih so razprave o raku. — Ali ni lahko mogoče, da ima on sam raka in da si ga poskuša ozdraviti? — Kaj če bi vprašala zdravnike, ki so specialisti za to bolezen? — Nadalje sem sklenil dati v časopis inserat, ki priporoča uspešno zdravilo proti raku in povabil vse, ki se zato zanimajo, k tebi. — Kaj pravis?

Rekel sem mu, da mu bom šel v vseli ozirih na roko. Naslednji dan je bil že v treh ali štirih časopisih omenjen inserat. — Že isti dan je prišlo k meni več bolnikov. — Maitland je bil od jutra do večera pri meni; natančno si je ogledal vsakega bolnika in za vsakem, ki je odšel, odkimal z glavjo.

— Vrjemi mi, da imava posla s človekom, ki ima nenavadne zmožnosti — mi je rekel. — Morda bi on sam rad prišel sem, pa se boji, da bi ne našel v past. — Morda se poslužuje posredovalca.

Po preteku nekaj dni mi je rekel, da je prišel na neko novo sled, da mi bo pa o zadevi šele potem povedal, ko bo čisto na jasnem. — Srečeval mi je, da naj oglašam nekoliko izpremenim in naznanim, da naj mi ljudje pišejo, češ, da jim bom pisemno nasvetoval kakšnega sredstva naj se poslužijo.

Drugo poglavje.

Naslednji dan je izšel oglaš v drugi obliki. — Dobil sem več pisem, med katerimi je posebno eno vzbudilo najino pozornost. — Če ke "z" so bile v pismu ravnotake kot pri imenu Weltz-Rizi.

— Strela božja! — je vzkliknil Maitland — boš videl, da ga bova dobila. — Čakaj, kam je napravil naslov.

Naslov se je glasil: Charles Casenove, poštnoležeče, Boston. — Po odgovor ne bo prišel sam, pač bo pa poslal koga drugega. — Tako mu odpiši, takoj, da se ne premisli.

Sedel sem, napisal pismo in ga poslal na omenjeni naslov. Maitland je nato pojasnil poštni oblasti celo zadevo in jo prosil, da bi mu dala kak primeren koticček za opazovanje. — Prošnjo so mu brezpogojno ušli. — Dobila sva pisalno mizo v onem oddelku, kamor prihajajo ljudje po poštnoležeča pisma. — Vsakega, ki je prišel po pismo, sva videla natančno v obraz in slišala, po čem je vprašal. Najni ni mogel nikdo videti, ker je stala pred najino pisalno mizo visoka luknjičasta španska stena. — Ko sva naslednji dan tako sedela in poslušala, sva naenkrat zaslišala besede:

— Ali je kaj za Charlesa Casenove? — Nehote sva planila kvišku in odšla na hodnik.

Poleg okna je stala krasna mlada deklica. — Ko sem jo pogledal, sem ves vztrepetal. Tako krasnega obraza in tako divnih oči kot jih je ona imela, nise se nikdar videl.

Z Maitlandom sva stopila vsak na eno stran ceste in čakala. — Ko je deklica dobila pismo, se je odpravila proti domu. — Pustila sva jo, da je šla mimo naju, potem sva pa začela iti za njo.

Tedaj se mi je zdelo, da sem podobem zavratnemu morilec, ki zasleduje svojo žrtev, da ji kje na samem zadu smrti udarec.

Pisma ni skrila. — Nesla ga je v roki, tako, da sem zamogel natančno brati naslov.

Zastoj sem si prigovarjal, da sem v službi pravice, da moram delati tako. Če sem jo le pogledal, sem moral sramu zardeti. — To da vrtni se nise mogel več. — Svojemu prijatelju sem obljubil, da mu bom pomagal in obljubo moram izpolniti. — Hodili smo dolgo, dolgo časa.

Slednjič je zavila deklica v stransko ulico in šla v precej veliko hišo.

Prijatelj je pogledal hišo, skočil je k meni, prijel me je za roko rekoč:

— Najmanj sto najemnikov je v tej hiši. — Zdi se mi, da se je gonja šele začela. — Naprej!

Šla sva v vežo in slišala, da so se zaprla v prvem nadstropju vrata. — Vedela sva torej, da stanuje v prvem nadstropju. — Po prstih su se približala vratom. Slišala sva ženski in moški glas, besed pa nisva mogla razumeti. — Na levi strani so bila neka vrata nekoliko priprta. — Vstopila sva. — Stanovanje je bilo brez pohištva. — Najbrže so se šele prejšnji dan izselili.

Pri steni, ki je mejila na ono sobo, kamor je izginila deklica, je stala peč.

Maitland je zaprl vrata in začel preiskovati stanovanje, ki je sestojalo iz treh sob.

Ko sva si ogledala, sva se vrnila v prvo sobo. — Glasove lahko slišiva, razumeti pa ne moreva prav dobro. — Kaj naj storiva?

— Ti ostani tukaj, jaz bom pa preskrbel nekaj stare obleke in nekaj starega pohištva ter najel to stanovanje. — Ali greš zdaj?

— Nikar se ne boj, takoj se bom vrnil. — Ko je odšel, se nise dolgočasil. — Nad pečjo, je bila v steni, ki je mejila na sosednje stanovanje, velika razpoka. — Kolikor mogoče tiho sem se splazil na peč in pogledal skozi razpoko.

Pohištvo v sosednji sobi je bilo slabo, kljub temu je pa vladal povsod najlepši red. — Vse je bilo čisto in snažno.

Pri mali mizici je sedel možak, najbrže oni, ki mi je pisal pismo. Sredi mize je sedela mala opica, ki je neprestano opazovala svojega gospodarja. — Možak je bil dolg in suh ter je meril po mojem mnenju šest čevljev in ni tehtal več kakor sto petintrideset funtov. Bil je suhega izžepanega obraza, njegove oči so bile pa nekaj posebnega. — Ko sem strmel vanj, je stopila k njemu deklica in mu podala pismo, katerega je dobila na pošti. — Ko ga je odpiral, mu je naslonila glavo na ramo in ga začela gladiti po glavi. — Možak je nekaj časa bral, potem je pa deklico poljubil in začel znova brati.

— Moj Bog, kakšna človeka sta to! — sem pomislil sam pri sebi. — Nedolžno dekle in človek, o katerem pravi moj prijatelj, da je morilec.

Ko je prebral pismo, ga je vrgel na mizo in vzkliknil:

— Proklete, kakšni so ti zdravniki. — Tukaj mi nekaj čveka o novi metodi, jaz pa vem, da so že pred dvajsetimi leti zdravili na ta način. — To je pa res nekaj novega! Bog ve, ali bom našel kdaj na zdravnika, ki zna res zdraviti? — In potem še pravijo, da je medicina znanost! Ah, pojdi se solit!

Obraz mi je pokrtil z rokami, mlada deklica ga je pa še neprestano gladila po glavi.

— Ali ti je slabo, oče? — je rekla slednjič. — Gotovo je bil gospod Godin tukaj, ko sem bila jaz odsotna.

Malo je manjkalo, da nise v sled presenečenja na glas zakričal in padel s peči. — Torej je tekmeč tudi na tej sledi? — Mogoče je že veliko napredoval...

— Jaz sem vedela, da je bil tukaj — je nadaljevala deklica. — Ti si vedno tak, ko odide od tebe.

Možak je najprej zardel, potem pa smirno prebledel. — Nikar se ne brigaj preveč zato, ljubica — ji je rekel. — Nekaj mu prodajam, veš. — Nekaj, kar mi je drago kot srčna kri. — Upam, da bom dobil toliko, da ti ne boš stradala.

— Kaj pa ti, oče? — je vprašala deklica. — Zdelo se mi je, da je vsa vztrepetala. — Jaz? — Ne brigaj se zame. — Ali ne veš, da imam raka?

Ko jo je poljubil, se je obrnila v stran, da bi zakrila solze. — Ne pravim, da sem rahločuten, toda ko sem videl ta prizor, ni veliko manjkalo, da tudi jaz nise zajokal.

Tako sem bil zamišljen, da nise opazil Maitlandovega prihoda. Potegnil me je za suknjo in mi rekel, da naj grem z njim. — V veži mi je povedal, da je najel stanovanje in mi pojasnil nadaljni načrt. Ko je prenehal govoriti, sem mu rekel:

(Nadaljevanje prihodnjik)

dobite "GLAS NARODA" akom štiri mesece dnevno, izvzemli nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" tshaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan raspošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODAVSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

: : DELO OKUSNO. : :

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.ZA VSEBINO OGLASOV NODGOVORNO NE UPRAVNI
STVO NE UREDNIŠTVO

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim občutkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga nala vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Staal ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno arca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekom gozdu pri Grigglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem saželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekemu jo bom poslušal. Neč bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli znje križemsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekom svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkino v posebnih knjigah opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se us bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
KORUŽNIM DRŽAVAM. — NAROČITE SE NA NJ!

NAZNANILO.

Conjenim naročnikom v West Virginiji in Ohio naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravištvo Glas Naroda.

Brezplačen nasvet in pouk
priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osepeljani, oropani ali če so z nji mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kje se oglašiti za državljanske listine.

Serodniki naj bi čakali novodobno priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglašite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR,

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Newyorški urad: 330, 5th Ave., Room 2012.

Odpri vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odpri vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer. (1x v t)

HARMONIKE

bedist šakršakell vrsto izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a de le trpešne in masešljive. V popravu smiseljive vsake podije, kar sem se kad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu vsakega kranjake kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakorimo kda mhtava bna nadaljnih vpraskan.

JOHN WHINEL, 1017 East 84th St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Loraj, Ohio, in o kolici namanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMAR, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem Upravištvo Glas Naroda.

Veliki vojni atlas
vojskujocih se evropskih držav in pa kolonij
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Kavno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpodljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjema damo popust.

Slovenic Publishing Company.

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se skupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujocih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Začej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company.

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepirčal, da dospejo denarne pošiljave tudi sedit zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljave v sedanjem času 20 do 24 dni!

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$13.25 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.